

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 12 årgang 77

www.universitas.no

torsdag 27. april 2023

– Det å boikotte eller brenne litteraturen er med på å politisere den

Kommentar s.3

OSLO OPEN:

Bli med inn i kunstneres atelieer

KRISETALL FOR LÆRERSTUDIENE:

– Slutt å underfinansiere, sier studentleder

Nyhet s. 4-5

SIO ØKER LEIA:

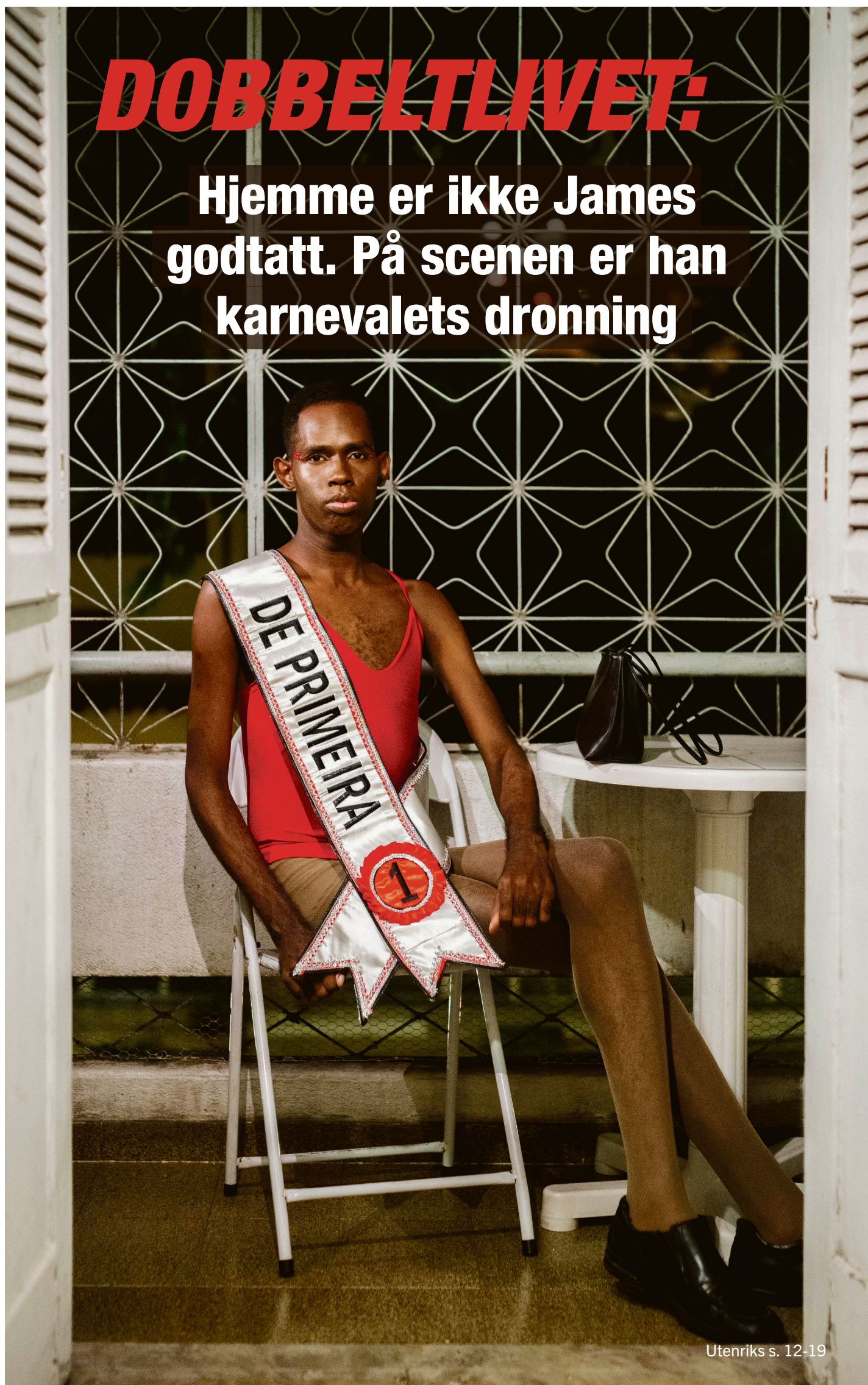
– Først ble brød dyrere, så sjokolade, og nå husleia, sier Aron Tweve

Nyhet s.6-7

DOBBELTLIVET:

Hjemme er ikke James godtatt. På scenen er han karnevalets dronning

Utenriks s. 12-19

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

Fotosjef: **Tobias Schildmann Mandt**

Desksjef: **Ingeborg Aure**

Nettredaktør: **Ulrik Alver Solli**

Uttegner: **Mina Wikeby**

Uttegner: **Sivert Bjelland Sevatdal**

Uttegner: **Mona Soopalu**

Deskjournalister: **Sofie Kristine Flydal og Åsne Hansteen**

Vikarierende korrektursjef: **Harald Nordbø**

Daglig leder: **Ingvild Garmo Nilsson**

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Lønnsoppgjør

For en uke siden ble den historiske storstreiken mellom fagforbundene LO, YS og arbeidslivsorganisasjonen NHO avblåst. For første gang var lønnsforhandlinger i et mellomoppgjør årsaken til streik.

LO-leder Peggy Følsvik uttalte «vi har sørget for et ekstra løft til de lavtlønte». Det er en viktig seier som sørger for en lønn som monner. Dette er også funksjonen til streik. Det er ingen som sitter på toppen og automatisk gir deg mer lønn. Noen kjempet den frem for deg.

Dette er nok heller ikke siste streik vi ser denne våren. Det er heller ikke veldig overraskende. Alt er dyrere om dagen, og det merkes.

I denne ukas avis kan du lese at SiO øker leieprisene sine med 4,9 prosent justert etter konsumprisindeksen (KPI). Det samme har en rekke private utleiere gjort. Leien blir dyrere og dyrere. Fra februar 2022 til februar 2023 økte matprisene med 8,8 prosent. Når mange studenter i tillegg har deltidsjobber i lavtlønnede yrker, ser vi en trend hvor gapet mellom inntekt og utgifter blir større og større.

Men i motsetning til vanlige lønsmottakere mangler studenter muligheten til å forhandle om sin egen lønn.

De fleste av oss får mesteparten

av inntekten vår gjennom Lånekassen. Studiestøtten er studenters viktigste lønnsinntekt. Som andre arbeidstakere får studenter betalt for å gjøre et stykke arbeid som kommer storsamfunnet til gode. Det tar bare noen flere år før man ser fruktene av lange dager på lesesalen i hard valuta.

I en årrekke har studenter stått på krava, og krevd økt studiestøtte. Problemet er at vi ikke har et pressmiddel. I alle fall ikke på kort sikt.

Samfunnet stopper ikke opp om vi legger ned pensumbøkene våre, marsjerer ut av studiestedene, eller boikotter eksamen. Ingen vil ofre en bachelor i statsvitenskap for å gjøre et poeng ut av lav studiestøtte. En studentstreik rammer først og fremst den enkelte student.

Det er derfor påfallende at studentene ikke har mer de skulle sagt når studiestøtten justeres hvert år. Det skjer i tråd med KPI, som måler den forventede prisutviklingen for varer og tjenester i Norge. I år er det ventet en prisvekst på 4,9 prosent. Ettersom KPI er et vanlig mål for inflasjonen i den norske økonomien, har regjeringen lenge kunnet støtte seg på argumentet om at studiestøtten årlig justeres i tråd med den. Samtidig finnes det ingen garanti for at støtten holder tritt med den faktiske prisveksten. På kort tid har prisene steget til himmels. Strøm-, mat-

og drivstoffprisene er høyere enn noen gang. Modellen er sårbar for svingninger. Dette vet LO og YS, og fikk kjempet gjennom en lønnsvekst på 5,2 prosent. Studenter på sin side har historisk dårlig kjøpekraft.

En samlet studentbevegelse har derfor i en årrekke argumentert for å knytte studiestøtten opp mot 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Det ville gitt en etterlengtet lønnsøkning, og er en mer presis indikator for å beregne studiestøtte.

Hvis studiestøtten skal fortsette å være en bærebjelke i den norske modellen, er tidspunktet langt på vei modent for å knytte den til lønnsveksten. I motsetning til andre arbeidstakere, kan studentene nøye seg med ett eneste lønnsoppgjør. Og det er på tide å ta nå. Til Stortinget, studenter!

Ingen vil ofre en bachelor i statsvitenskap for å gjøre et poeng ut av lav studiestøtte

Arkivaren

Liberala studentpolitikere?

I 2006 viste en undersøkelse gjort av Studentrådgivningen at 27 prosent av de mannlige studentpolitikere lå i risikozonen for alkoholisme. «Det er ikke bra at vi som tillitsvalgte ligger såpass mye over statistikken for det som er kommet fram i undersøkelser om resten av studentene,» uttalte Inge Carlén i Moderat Gruppe til Universitas. Ytterligere 66 prosent av de spurte studentpolitikere oppga at de hadde hatt sex i beruset tilstand, og halvparten hadde røyket hasj. Biologistudent Teller Rygh fra «Fem på plassen» virket ikke å være overrasket over resultatet: «De er vel som studenter og nordmenn flest? Ganske så frie, er vi ikke det?».

Universitas, 10.05.2006

Historiske skråblikk av Åsne «Årvåken» Hansteen

Ikke få panikk

Vi er kommet til den tiden av året der det er for sent å unngå skippertak. I 2005 laget Universitas en guide på hvordan man kunne gjennomføre dette så effektivt som mulig. Blant anbefalte forberedelser var å kjøpe ferdigmerkerte bøker og slik «spare deg for å lese store mengder fyllmasse». Under selve utførelsen av skippertaket skulle man fjerne alle former for fristelser: «Hvis du liker TV, ikke pugg på et rom med TV, osv.». Men spis hva du vil, «sukker, fett, hva som helst». Selve dagen burde brukes til å spise frokost, puge til siste sekund «som et galt menneske», og kanskje viktigst av alt: «Ikke få panikk».

Universitas, 17.08.2005

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdsstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Russiske bøker brennes

Kan vi ta med oss *Anna Karenina* i parken i sommer?

Krigen i Ukraina

Tora Vassnes, journalist i Universitas

Nedstøvede utgaver av Dostojevskijs *Forbrytelse og straff* står i bokhyller i utallige norske gutterom, og har gjort det i mange generasjoner. På øvre Blindern er det nærmest blasfemi å ikke ha en utgave liggende på nattbordet. For mange har denne boken vært inngangsporten til verdenslitteraturen og veien inn i de voksnes rekker, melankolien og evne til kritisk sans.

Men akkurat nå svever Raskolnikov, *Anna Karenina* og andre fiktive russiske menneskeskjebner rundt som små støvkorn over slagmarkene i Ukraina. De blir brent i kampen mot den russiske identitetspolitikken. Forlag i Ukraina har sendt tilbake 19 millioner russiske bøker. Ukrainere slutter å snakke det russiske språket og høre på russiske komponister. Samtidig brennes identitetsbyggende ukrainske verk i Russland. Unge mennesker dør i kampene ved fronten, mens det kjempes en identitetskamp både i

Russland og Ukraina, hvor Putin og hans krets bruker Tolstoj og Dostojevskij for å styrke den russiske identitetsfølelsen.

Det er derfor det nå er med en bismak at jeg nå skal skrive en bacheloroppgave om sovjetiske dikt, og at jeg som språk- og litteraturstudent studerer det russiske. Men det er dermed også viktigere enn noen gang at Raskolnikov skal være allemannseie.

Tolstoj, Dostojevskij, Lermontov og Pusjkin er blitt Putins jokere og stolthet. Alle russiskspråklige forfattere har blitt innlemmet i Putins idé om «den russiske verden» – *russkij mir*. Ideen er at det finnes et større Russland, som rommer alle russiskspråklige nasjoner. Der inngår også all russiskspråklig litteratur. Slik har Putin nasjonalisert og politisert kulturen: Kultur er alltid politisk, men nå har den russiske kulturen blitt Putins kultur.

En slik aggressiv kulturpolitikk er

fortsettelse av en langvarig russisk undertrykkelse av sitt naboland. På starten av 1700-tallet, under Peter den Store, fikk ikke ukrainere lov til å snakke sitt eget språk, men måtte snakke russisk. I et dikt fra 1845 oppfordrer Sjevtsjenko, dikter og Ukrainas nasjonalskald, allerede til løsrivelse og frihetskamp fra det russiske imperiet:

*Kast av deres lenker!
Løsriv deres edle frihet
Fra tyrannens renker!*

Som et land som har vært undertrykt av en stormakt i mange århundre, har den ukrainske litteraturen vært preget av søken etter egen nasjonalidentitet. Når de igjen ble invadert i 2014, og nå har mistet store deler av sine territorier til Russland, blir denne identitetsbyggingen enda viktigere.

At litteraturen brukes som identitetsmarkører i krig er forståelig, og i Ukraina sitt tilfelle har det en helt egen politisk slagkraft. Likevel kommer man ikke bort ifra at det å boikotte eller brenne litteraturen er med på å politisere den. Når Putin forsøker å male Tolstojs eller Dostojevskis verk inn i «den russiske verden», og gjøre det til sitt eget, er det viktigste vi kan gjøre nettopp å ta dem med i parken.

Putin har selv erklært *Krig og fred* av Leo Tolstoj som sin store favoritt. Men han er ikke alene om å ha latt seg trollebinde av Tolstoj. Mahatma Gandhi baserte mye av sin ikke-voldspraksis på Tolstojs filosofi og verk. Tolstoj var selverklært pasifist, og anså all krig som irrasjonelt. En stat som utøver vold mot sivile, er etter Tolstojs oppfatning en stat man skal reise seg opp mot. Det er ikke vanskelig å se for seg hva Tolstoj hadde hatt å si om han hadde sett hva de russiske styrkene gjorde i Butsjja nå et og et halvt

århundre senere. Det at den samme forfatteren kan holdes nært hjertet til disse to mektige menn, som står på helt forskjellige sider av historien, snakker for seg selv.

Den russiske litteraturen får ikke eies av Russland. Den skal eies av oss alle. Dostojevskij er politikk, religion, filosofi, men mest av alt er det bøker som, gjennom samtale med leseren, lærer oss å tenke. Mikhael Bakhtin skriver i sin bok *Problemer med Dostojevskijs poetikk* fra 1929 om Dostojevskijs litterære polyfoni, som gir karakterene i hans univers egne tanker og refleksjonsevner. For Bakhtin er litteraturen en dialog mellom leseren og de fiktive karakterene. Hos mange av Dostojevskijs verk er han integrert i sine karakterer. Han er ikke en moraliserende forfatter, men en i konstant dialog. Dette er jo nettopp hvordan han lærer oss kritisk tenkning, nesten hver eneste påstand i verket blir brutt ned i den neste replikken. De sosiopolitiske debattene som løftes i bøkene hans er større enn Dostojevskij og større enn den kulturelle konteksten verkene ble skrevet i – de eies av de litterære karakterene og forstås av leseren selv.

Selv skriver jeg min bacheloroppgave om den russiske poeten Anna Akhmatova, hvis dikt har lært meg om kjærligheten. Der Dostojevskij har blitt HF-guttens følgesvenn, har Akhmatova vært med på å lege mitt knuste hjerte. Det er nettopp denne evnen litteraturen har, som gjør at man aldri skal få lov til å la skruppelløse statsledere bruke litteraturen som politisk verktøy i krig. Derfor burde *Anna Karenina* få bli med i parken i sommer, og stå på bokhyllene i alle Norges gutterom i mange generasjoner til.

nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Til jussen!

Etter at BI, Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger fikk godkjent fullverdig master i rettsvitenskap, har de fått gode søkertall til høstens studiestart. Det viser søkertallene fra Samordna opptak som ble offentliggjort mandag. 1645 har søkt seg til nykommernes 150 studieplasser. «Interessen for det nye studiet i rettsvitenskap er helt fantastisk», sier rektor ved BI Karen Spens i en sak på deres nettsider. Hun mener de har truffet en nerve. Kanskje vil tre nye jussutdanninger bøte på poenggrensene som allerede har herjet ved UiB, UiO og UiT? Skarve 63,5 i snitt? Lykke til.

SEJH

Dropp det, du hakke no' gummi. Eller?

Styemduppm: Mujaffa

Prevensjon for menn, i likhet med andre ting som påvirker kvinnehelse i positiv forstand, har lenge vært en enigma. Nå kan imidlertid en løsning snart være i sikte for alle gutta som «glemmer» gummien før de skal på fest, melder The Economist. Forskere ved Washington State University har nemlig oppdaget et gen som finnes i testiklene hos samtlige pattedyr, kalt Arrdc5. Gjennom genmodifiseringsteknologi har de fjernet dette genet i ballene på mus; resultatet er at spermproduksjonen blir redusert, og cellene deformerte og lite svømmedyktige. Dette er synonymt med sterilitet. En midlertidig inhibitor av Arrdc5 i pilleform kan altså snart gi oss en (ut)løsning.

PN

\$PENN for studenter

Jakten på studentene er ikke gratis. I alle fall ikke for universitetene og høyskolene, som har drevet storstilte markedsføringskampanjer for å hanke inn vordende studenter. De fleste utdanningsinstitusjoner brukte nesten én million kroner på markedsføring i 2021, skriver nettavisen Khrono. Tallene viser at de ellers bruker 99 millioner på reklame. UiO brukte på sin side 2,7 millioner på å rekruttere søkere, mens Oslomet har et budsjett på 4,5 millioner. Kjære student, *know your worth*.

\$EJH

SØKERTALLENE TIL LÆRERUTDANNINGEN F

Har nådd et bu

Trengs mer penger: Universitetslektor og tidligere ungdomsskolelærer Siri Mohammad-Roe mener lektorutdanningen trenger mer finansiering. – Man må sa

For fjerde året på rad går søkertallene til lærerutdanningene nedover. Studentledet er tydelig: – Regjeringen tar verken utdanningen eller yrket på alvor.

Lærerstudenter

tekst Tora Vassnes og Armann Kippersund
foto Olha Korop

Maria Aune Wasmuth går tredje året på lærerutdanningen på Oslomet. Da Wasmuth skulle velge yrkesretning, drømte hun om å ha en meningsfylt hverdag. Som lærer kan hun jobbe med det akademiske, men også det

mellommenneskelige. Hun ønsker å ha en påvirkning på unge menneskers liv.

– Som lærer har man aldri en kjedelig dag på jobb. Man har muligheten til å være en viktig person for elevene, og elevene kan bli viktige personer for deg.

Da Wasmuth gikk inn i sitt første klasserom i praksisperioden, fikk hun likevel bakoversveis. Det var mye arbeid å ta inn over seg.

– Man opplever ganske tidlig at man kanskje har romantisert tavleundervisningen, og under den første praksisen merker man fort at det å være lærer er mye mer enn det, sier Wasmuth.

Bør bekymre alle

Mandag kom søkertallene fra Samordna opptak: Totalt er det 21,9 pro-

sent færre førstevalgssøkere til lærerutdanningene i år enn i 2022. Dette er det fjerde året med nedgang i søkertall. Kun 6,3 prosent av søkerne hadde lærerstudier som førstevalg. Tallene er de laveste siden 2018.

Samme dag kunne forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp) fortelle at de lave søkertallene på lærerutdanningene bør bekymre alle, og at det vil bli vanskelig å fylle plassen på studiene. Han mener at dette er en internasjonal trend, og at læreryrket bør få høyere status, men at regjeringen fortsatt ønsker mer kunnskap om hva de skal gjøre videre.

Wasmuth tror noe av årsaken bak de lave søkertallene er at forventningene til læreryrket har endret seg for den siste generasjonen lærere.

– I tillegg til å skulle undervise, er det forventet at man skal kartlegge

ORTSETTER Å SYNKE:

nnpunkt

tsse på læreryrket, helt fra rekruttering til studiet, sier hun.

Søkertall til lærerutdanningen:

- + Det er 22 prosent færre førstevalgssøkere til lærerutdanningene enn i 2022.
- + Lærerstudiene har hatt nedgang i søkertallene siden 2019.
- + 1 av 4 studieplasser ved lærerutdanningen står tomme.
- + Søkeretallet har ikke vært så lavt som det er nå siden 2008.

Kilde: Samordna

læreavanser, eventuelle diagnoser og hvordan elevene har det sosialt på skolen, sier Wasmuth.

Hun mener at lærerne får en middelmådig lønn, som ikke speiler den viktige og tunge jobben de gjør.

– Man jobber mange timer overtid, og selv med den lange sommerferien man får, går man i null hvis man regner med alle de ubetalte kveldstimene man sitter og jobber.

Et yrke med dårlig rykte

Våren 2022 ble de norske skolene rammet av den lengste lærerstreiken i Norges historie. Hele 111 dager streiket lærerne fordi de har hatt en lavere lønnsvekst enn andre kommunalt ansatte i seks år. Streiken endte med tvungen lønnsnemnd, som ga kommunen som arbeidsgiver fullt medhold.

Leder i Pedagogstudentene Lars Strande Syrrist mener de lave søkertallene skyldes at utdanningen ikke er god nok, og at om dømmet til læreryrket er svekket.

– Det har en påvirkning på kommende studenter når de ser at lærerne ikke tas på alvor av arbeidsgiveren sin, og de ikke har arbeidsvilkårene og lønnen på plass.

Han mener at underfinansieringen av lærerutdanningen har gjort studiet mindre

attraktivt.

– Det første vi må gjøre er å sørge for at regjeringen slutter å underfinansiere, som de har gjort for lenge. Da får også utdanningsinstitusjonene råd til å tilrettelegge for bedre oppfølging og mer praksis.

Syrrist oppklarer at det er regjeringen som lovfester minimumsprakis, altså minimumsgrensen for hvor mye praksis det er påkrevd i lærerutdanning. Videre kan Syrrist si seg delvis enig i at statusen til læreryrket må opp.

– Det er likevel ikke her skoen trykker. Utdanningen har ligget tydelig på bunn, og sett i lys av lærerstreiken er det tydelig at regjeringen hverken tar utdanningen eller yrket på alvor.

Underfinansiering av utdanning

På Oslomet møter Universitas tidligere ungdomsskolelærer Siri Mohammad-Roe. Nå er hun universitetslektor og underviser lærerstudentene i engelsk. Hun mener det er mye man kunne gjort for lærerstudentene om utdanningen fikk mer finansiering.

– Det vil kunne gi oss tettere oppfølging hos masterstudentene, muligheten til å reise mer på praksisbesøk. Man må satse på læreryrket, helt fra rekruttering til studiet, gjennom lærerutdanningen og helt ut i skolen, sier Mohammad-Roe.

Etter tallene fra Samordna opptak kom

Man må kunne kreve høyere lønn

Siri Mohammad-Roe,
Universitetslektor ved Oslomet

på mandag, pratet hun med studentene sine om hva de tenkte om de lave søkertallene.

– De sier at yrket etter covid og etter streiken kanskje ikke virker like attraktivt. Det har også vært en del dårlige oppslag i avisen.

Verdens kuleste jobb?

Den tidligere ungdomsskolelæreren sier at man står i et spenn mellom å formidle hvor viktig og meningsfylt læreryrket er, men også utfordringene som kommer med yrket. Hun beskriver en vanskelig balansegang mellom det å kreve høyere lønninger, og samtidig få yrket til å virke attraktivt.

– Man må kunne fokusere på at det er verdens kuleste jobb, samtidig som man må kunne kreve høyere lønn.

Selv er hun bekymret for de lave søkertallene og det som kan bli en fremtidig skole med flere lærere uten lærerutdanning.

– Skolen er en av våre absolutt viktigste institusjoner. Der utjevner vi forskjeller, sikrer like muligheter, lærer unge til å være gode medborgere og å tenke selv. Alt dette skjer i klasserom med 30 elever. Det krever kompetanse.

Det kreves mer av lærerne nå

Rektor ved Oslomet Christen Krogh sier til Universitas at han ser et læreryrket under press, men at problemet bak de lave søkertallene er sammensatt. Parallelt med en underfinansiering av utdanningen har yrket blitt mer krevende enn for 30 år siden.

– Vi må sørge for å verne om læreryrket. Det finnes studier som sier at læreryrket er langt mer krevende nå enn for 30 år siden. Det vil si at andre funksjoner må i større

grad støtte opp i arbeidet til lærerne, som helsesøster, sosionomer og andre velferdssyrker.

– På spørsmål fra VG om hva som kan gjøre utdanningen mer attraktiv, sa Borten Moe at man må øke statusen til læreryrket. Hvordan skal man gjøre det?

– Dette er noe både vi ved Oslomet, po-

Det er regjeringens ansvar at vi får tilstrekkelig finansiering

Christen Krogh, Rektor ved Oslomet

litisk ledelse og Utdanningsforbundet må jobbe med. Til å begynne med bør man informere om at startlønnen til en femårig utdannet lærer ligger på rundt 560 000, som er en relativt god lønn og noe jeg tror mange ikke er helt klar over.

Krogh mener at hvis man bare legger ansvaret på andre, kommer man ingen vei, og at man må jobbe sammen for å gjøre utdanningen mer attraktiv. Likevel mener han regjeringen har underfinansiert lærerutdanningen.

– Etter vi gikk fra fire til femårig lærerutdanning, så ble det mindre penger fordelt på de fem årene. Det er regjeringens ansvar at vi får tilstrekkelig finansiering for å holde utdanningen ved like. Svaret kan ikke være at vi må ta penger fra andre utdanninger vi tilbyr.

Kunnskapsdepartementet

15. mai skal Ola Borten Moe og kunnskapsminister Tonje Brenna samles til et møte om de lave søkertallene. Der skal de diskutere hvilke tiltak som må til for å trekke flere studenter mot læreryrket.

– Lærerlønn og arbeidsvilkår er nok en del av grunnen til de lave søkertallene, men vi er opptatt av at problemet er mer nyanisert enn som så, sier statssekretær i Kunnskapsdepartementet Oddmund Løkensgard Hoel på telefon til Universitas.

For noen år siden satte de i gang et nasjonalt rekrutteringsprosjekt som skulle finne konkrete tiltak for rekruttering, å utdanne og beholde lærere.

– Vi trenger en samlet innsats, både oss i det politiske miljøet, men også de som er i skole og utdanning. Vi må fortsette å gjøre det vi gjør fra før av, men vi må også diskutere hvordan vi skal jobbe med rekruttering fremover.

Han erfarer at mange lærere synes de gjør en god og viktig jobb. – Det å være en trygg figur i unges liv er en egen motivasjon som driver lærere, som man og må vise frem, sier han og avslutter:

– Det aller viktigste for å gi ungdommen vår en god ballast i livet er en god skole og gode lærere.

universitas@universitas.no

SIØ ØKER HUSLEIA:

– 300 kroner mer i leie bety

Skeptisk: Aron Tveve (19) er fornøyd med å bo i SiØ-bolig, men synes det er dumt at prisene øker.

Småstressa: Ane Birgitte Tveite (20) tror hun vil merke på lommeboka at leia øker.

Til høsten øker leia hos SiØ. Regjeringa mener de gjør nok, mens studentene sitter igjen som taperne.

Økning i husleie

tekst Marie Myrene Nørstebø
foto Tobias Schildmann Mandt,
Olha Korop

– Altså, det er jo nok fra Lånekasas. Til leie. Men så vil jeg gjerne få spist noe også, sier Aron Tveve, som selv bor i SiØ-bolig.

Fra 1. august øker studentskipnaden i Oslo (SiØ) leieprisen på nesten samtlige boliger med 4,9 prosent. For de fleste vil det bety om lag 300-400 kroner ekstra i leie i måneden. For noen vil det si en økning på 600 kroner.

Universitas møter Tveve på Lillo studenthus på Storo. Han bor på en hybel med eget bad og kjøkken, og betaler nå 6 959 kroner i leie. Fra 1. august må han ut med 341 kroner mer i måneden.

Han er veldig fornøyd med å bo akkurat her, sier han når han viser Universitas rundt på takterrassen. Han er derimot ikke så fornøyd med de økte leieprisene.

– Det er ikke en så stor kake å ta av. 300 kroner mer i leie betyr 300 kroner mindre i mat.

Alt blir dyrere

En kort busstur ned mot sentrum finner vi St. Hanshaugen studentby. Der bor Ane Birgitte Tveite, som studerer jazzdans på Kunsthøgskolen i Oslo (Khio). Tveite bor i en dublett, og deler da kjøkken og bad med én annen. Også hun får en økning på omtrent 300 kr.

I dag betaler hun 5703 kroner i måneden. Fra 1. august må hun betale 5983 kroner.

– Alt går opp i pris. 300 kroner høres kanskje ikke så mye ut i seg selv, men når det kommer på toppen av annet, blir det mye.

Når leia øker til høsten, tror Tveite det mil merkes.

– Jeg blir småstresset av det. Hvordan skal jeg ha nok penger neste år?

Hun får støtte hos Tveve på Lillo studenthus.

– Først ble brød dyrere, så sjokolade, og nå husleia. Og det uten å få noe økning i lønn, sier Tveve som liker å bruke sjokoladepris for å sjekke hvor dyrt ting er i Norge. Han påpeker at det er utenom på-

bar økonomi. I en e-post til Universitas skriver styreleder i SiØ Stine Johannessen at de ikke driver med profittmaksimering. Økningen i husleia kun er akkurat det som trengs for at budsjettet skal gå rundt, mener hun.

Hun legger til at det også er

Når det kommer på toppen av annet, blir det mye

Ane Birgitte Tveite (20)

sketilbud, selvfølgelig.

– Jeg husker da det kosta 20 kr for en plate. Nå er det jo oppi 40-50 kroner!

Privat versus SiØ

«Vi gjør hverdagen enklere for studentene». Det er det første som møter deg på SiØ sine nettsider. Men økte leiepriser gjør hverdagen vanskeligere, ifølge studentene Tveve og Tveite.

SiØ er tydelige på at de ønsker å ha en så lav husleie som mulig, da de fleste studenter har en sær-

vesentlig å nevne at energi og internett er inkludert i husleien hos SiØ. Hovedstyret, som Johannessen leder, er de som bestemte at prisen skulle øke med 4,9 prosent.

På spørsmål fra Universitas om hvorvidt det var mulig å holde prisene nede, svarer Johannessen:

«Den generelle prisøkningen som påvirker SiØs kostnader er ekstraordinær. SiØ har valgt å sette ny pris lavere enn kostnadsøkningen. SiØ har vesentlig lavere priser enn det private leiemarkedet», svarer Johannessen.

Prisveksten for fra 2022 til 2023 er imidlertid anslått å være 4,9 prosent.

Johannessen mener sammenligningen er feil.

«6,5 prosent er økningen i konsumprisindeksen siste tolv måneder. Hovedstyret vedtar årsbudsjettet og ny pris i desember, ut fra beste kunnskap og prognoser for kostnadsutviklingen».

Tilbake i studenthybelen på St. Hanshaugen forteller Tveite at hun gjerne skulle bodd i kollektiv.

– Det er kanskje billigere i SiØ-boliger enn på det private markedet, men det er jo også tryggere å bo i kollektiv for eksempel. Man får det man betaler for.

Tveite viser til dårlig ventilasjon og et vindu inn mot en betongvegg. I kjøleskapet har hun én hylle, og forteller at det gjør at hun må handle hver dag. Noe som igjen gjør at matinnkjøp blir dyrere.

– Jeg oppbevarer ting i fryseren på skolen for å få plass.

r 300 kroner mindre i mat

Vindu ut mot betongvegg: Ut av kjøkkenvinduet til Ane Birgitte Tveite (20) ser man rett inn i en betongvegg.

– Tvinget til å jobbe

For å kunne overleve studenttilværelsen er det mange studenter som jobber deltid. Ifølge Statistisk sentralbyrå jobbet 66 prosent av heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning ved siden av studiene høsten 2021.

– Man er nødt til det. Jeg tror ikke jeg kjenner noen som bare lever på studielånet. Alle jobber eller får støtte fra foreldre.

Tveite selv har jobbet på XXL og undervist i dans åtte timer i uka det siste året. Hun har obligatorisk undervisning på Khio fra ni til kvart på fem, noe som betyr at all jobb må skje på kveldstid.

– Det har blitt litt mye. Det er slitsomt å skulle jobbe flere timer, etter å ha vært åtte timer i strekk på skolen.

På grunn av en skade i leggene har Tveite nå sagt opp begge jobbene sine.

– Jeg skal ikke si at skaden har kommet fordi jeg har jobbet, men jeg tror nok at det har hatt en påvirkning. Jeg skulle jo ønske at jeg kunne fokusert fullt ut på skolen, og brukt fritiden til å restituere. Men jeg må ha penger.

– Hva gjør du neste år?

– Jeg vet ikke. Jeg skal prøve å få en sittende jobb, men hvis ikke, må jeg nesten bare ta et halvår uten jobb og prioritere skole. Det er jo det jeg helst vil, men så er det penger da.

Også Tveite på Lillo Studenthus må jobbe deltid for å få pen-

Når alt blir dyrere, er vi også nødt til å få mer penger

Aron Tveite(20)

ger til å dekke studenttilværelsen. Han jobber for Wolt og leverer mat på rulleskøyter.

– Man er jo tvinget til å jobbe ved siden av studiene. Når prisene går oppover og oppover, men vi ikke får noe mer penger.

– Det er en jobb som er fleksibel, og det er derfor jeg har den.

Jeg er ofte ikke hjemme fra skolen før i åtte-tiden.

Universitas tar kontakt med Kunnskapsdepartementet for å få svar rundt deltidsjobb blant studenter. Statssekretær for forsknings- og utdanningsministeren Oddmund Løkensgard Hoel skriver i en e-post til Universitas at utdanningsstøtten er lagt opp slik at den gir studentene mulighet til å arbeide ved siden av studiene.

«Hva sier du til en student som må ha flere deltidsjobber for å få hjulene til å gå rundt?»

«Jeg mener det er positivt at studenter får viktig erfaring på arbeidsmarkedet og blir bedre rustet for arbeidslivet som venter etter studiene, forutsatt at balansen mellom betalt arbeid og studier er god», skriver Hoel.

Økt studiestøtte: godt nok?

SiO mener derimot det er regjeringens ansvar at studenter får økt kjøpekraft, uten at de skal trenge å ha flere deltidsjobber.

«Vi er bekymret for studentenes økonomiske situasjon i dagens dyrtid, men studiefinansiering er myndighetenes ansvar», skriver

Johannessen i SiO.

Hoel peker på sin side på høy inflasjon og rente, med påfølgende svekket kjøpekraft.

Han legger til at regjeringen skal øke studiestøtten mer over ett enkelt budsjett enn på 15 år.

Fra høstsemesterer får studenter 9000 kr ekstra fordelt på ett år, en økning på 7 prosent. Det er student og SiO-beboer Tveite fornøyd med.

– Alt hjelper. Det er absolutt riktig retning å gå

Han mener likevel at studentene fremdeles sitter igjen med lite om prisene fortsetter å stige like mye som studiestøtten. Han ønsker at politikerne lytter til studentene.

– Følelsen av å bli hørt er viktig. Det er ikke sånn at vi ber og ber og aldri får nok. Men når alt blir dyrere, er vi også nødt til å få mer penger, hvis ikke går det ikke opp.

Framtida

For selv om studiestøtta øker, gjør husleia det samme. Hvordan ser framtida ut? SiO og regjeringa er enige i mye, men skylder på hverandre.

«Hvilke tiltak kan gjøres for å få ned husleia?»

«Tilskudd til boligbygging og til rehabilitering av gamle bygg er svært viktig for å holde prisene nede. Studiefinansiering er myndighetenes ansvar», svarer Johannessen.

Regjeringen mener på sin side at billige boliger er noe av det viktigste for studentøkonomien.

«Vi får opp tempoet på studentboligbyggingen. Målet er 3000 nye boliger i året. Samtidig er det styrene i den enkelte samskipnad som bestemmer leieprisene. Vi forventer at samskipnadene gjør sitt for å holde leieprisene nede», svarer statssekretær Hoel.

Tilbake på takterrassen på Storo er Tveite glad for økning i både studiestøtte og antall studentboliger.

– Det er et steg i riktig retning, men det burde økes enda mer

Han smiler lurt.

– Jeg bare gleder meg til vi blir eldre, og vår generasjon kommer inn i styringen. Da håper jeg vi husker hvordan det var å være 20 år og blakk.

KULINARISK KONKURRANSE:

Vil ha kebab på Blindern

Slipp markedskreftene til og avskaff SiO-monopolet, mener Liberal liste. Kebab kan man få gjennom studentpåvirkning, mener Venstrealliansen.

SiO-monopolet

tekst Saga Eline Jonsson Hoff
foto Tobias Schildmann Mandt

Kebab på campus. En saftig falafel og Maccern. Eller hva med en latte fra Starbucks?

Igjen er det valg ved Studentparlamentet. Og igjen vil noen avskaffe Studentsamskipnaden SiO sitt monopol på kantine på campus. Blant dem Sivert Arntzen, listeleder for Liberal liste.

– Vi mener det er viktig at studentene på Blindern har et godt og bredt tilbud på mat og drikke. Hvis man slipper inn andre aktører, tenker vi at man ville fått et bredere tilbud.

Det mente også 48 prosent av studentene i 2018, ifølge en undersøkelse. Nesten halvparten var helt eller noe enige i en avskaffelse av kantine-monopolet.

Frederikkebab?

SiO har ikke enerett på kantiner, men kommersielle aktører kan ikke etablere seg på campus med mindre UiO og SiO ønsker det.

Ifølge Eiendomsavdelingen ved UiO ble loven vedtatt for å sikre gode velferdstilbud på lærestedene. SiO benytter området gratis mot å drifte et tilbud som kommer studentene til gode, opplyser de i Universitas.

Men det er uenighet om hva som kommer studentene til gode. Arntzen skulle gjerne hatt en kebabsjappe på campus. Dagens tilbud med 16 spisesteder og kafefebarer på UiO beskriver han som lite variert.

– Vet du at studentene vil ha kebab på Blindern?

– Jeg vil i alle fall ha det selv.

Folkets kebab? Sivert Arntzen og Samson Midteng vil slippe markedet løs på campus. Da kan det bli bab på Blindern. (Bildet er manipulert)

Når jeg har sittet på lesesalen må jeg dra ned til Bislett for å kjøpe kebab. Det er jo et stykke, man avbryter flyten i lesingen, sier han.

De fleste spisestedene stenger også rundt klokka fire, men Arntzen påpeker at studentene ofte sitter lenger. Andre aktører kan se det som hensiktsmessig å holde åpent lenger, mener han.

– Men det er ikke garantert?

– Det er ikke gitt i seg selv. Men vi avskaffer ikke SiO som aktør, men hvis andre aktører ser at det er et marked, som jeg selv tror det er, vil de tilby et tilbud som SiO ikke har.

Ideologi foran tilbud

Noen av de sterkeste motstanderne av å avskaffe SiO-monopolet, er de røde listene Venstrealliansen og A-lista. Arntzen fra Liberal liste mener de lar ideologi gå foran et godt tilbud til studentene.

Det avviser Venstrealliansens førstekandidat Sigve Næss Røtvold (23) blankt.

– Vi mener man får det beste

tilbudet gjennom SiO Mat og drikke.

Med dagens ordning har studenter påvirkning på hva som skal serveres i kantine gjennom Velferdstinget og studentrepresentanter i SiO sitt hovedstyre. Pengene skal dessuten gå tilbake til studentene, og ikke «lederne på

Det er ikke gitt at det blir Texas Steakhouse

Sivert Arntzen (22), listeleder Liberal liste

toppen», påpeker Røtvold.

Vil studentene ha kebab på Blindern, kan de påvirke SiO i den retningen, understreker han.

– Men et friere marked kan gi lavere priser?

– Man kan se på hvordan pengene brukes i SiO, få innsyn i budsjettet og slik påvirke, sier Røtvold.

Arntzen medgir at de kan presse på SiO for et annet tilbud:

– Men SiO vil ikke styres av markedskreftene. Når det er SiO som er eneste aktør på mat og drikke på campus, er det de som setter premisset.

Han vil at UiO selv skal være premissleverandør.

– Da kan man ha krav om hva slags type mat som skal serveres, og det er ikke snakk om ville vesten. Det er ikke gitt at det blir Texas Steakhouse.

Grønnere mat?

UiO har som mål å legge til rette for at studenter og ansatte kan ta grønne valg på campus. Men om det er biff fra Texas eller salat fra åkeren i kantinedisken, kan ikke UiO stille krav til når SiO har makta.

Mette Halskov Hansen, viserektor for klima, miljø og tverrfaglighet ved UiO, mener klima- og miljøstrategien likevel skal ligge til grunn i dialog med samarbeidspartnere.

«Vi har også et nytt studentdrevet grønt kontor i Frederikkebygget, og jeg vet at de også er opptatt av å komme i dialog med SiO om å sikre mer bærekraftig mat-tilbud i alle kantiner», skriver hun i en e-post til Universitas.

Kan en kulinarisk konkurranse i kantine føre til billigere og grønnere mat?

Grønn liste, representert av listeleder Jonas Fløde, mener det er både fordeler og ulemper ved SiO-monopolet. En av deres hovedsaker er blant annet mindre kjøtt i kantine.

– Hvis SiO ikke utvikler seg bærekraftig, bør vi slippe til andre aktører, sier Fløde.

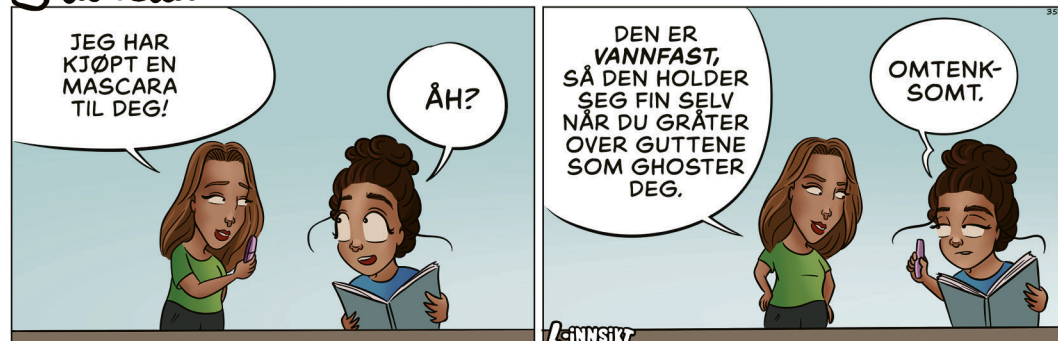
Også han mener dagens ordning, hvor pengene går til studentene, er fordelaktig.

Han tror ikke løsningen på et grønnere kantine tilbud er å avskaffe SiO-monopolet.

– Men jeg vil ikke si at det er betingelsesløst bra.

universitas@universitas.no

INNSIKT

BØ

Kall meg en idealist, men det må være lov å dagdrømme om bryllup og navn til barna i det vi skiller lag etter første øl på første date. Klart er det ingen garanti om at vi får rekkehus eller barn etter en kort samtale på Tinder, og jeg er åpen for å bli dumpet.

Bøøøøøøøøø... sier derimot spøkelsen i meldingsloggen. Ifølge en støvete artikkel fra KK er det de som er mest redde for å bli forlatt, som oftest ender opp med å bli forlatt. Takk skal du ha, evolusjonen. Sivilisasjonen har nådd et bunnpunkt i sosial interaksjon og et toppunkt i spredning av kjønns sykdommer med fenomenet ghosting. Og vi andre blir sittende igjen i spøkeshuset med vannfast maskara, mens runkningen fortsetter i den ekte verden. Skrulla

Eksamen i sus og brus

Max nytelse: Hedda Holtet (19) elsker Pepsi Max, og kjøpte nylig med seg 120 liter hjem fra Sverige.

Studentene mener brus ikke går ut over søvnkvaliteten, men fagfolk er ikke overbevist. Dette er ekspertenes tips for en sprudlende eksamenstid.

Brusebad

tekst Anne Løddesøl
foto Aurora Ytreberg Meløe

Det siste året har nordmenn kjøpt over 569 millioner liter brus, og studentene er intet unntak. I takt med at studentene kravler ut av vinterdvalen og inn på lesesalen for siste runde eksamenspugging, vokser haugene med pant på campus. Men blir man egentlig piff eller paff av brusen?

700 kroner på Pepsi Max i uka
– Pepsi Max er best!

Hedda Holtet (19) studerer første året statsvitenskap, og drikker Pepsi Max hver dag. Nylig kjøpte hun 120 liter av lettbrusen på salg i Sverige.

– En dag hadde jeg med fire flasker Pepsi Max i skoleveska. Det er to liter!

Under nedstengningen drakk hun Pepsi mens hun hadde Zoom-undervisning. Da hun kom tilbake til skolen, begynte hun å kjøpe Pepsi i kantina hver dag. Det har hun fortsatt med som student, selv om hun ikke er helt fornøyd med

Visste du at:

- + I Norge selges det rundt 550 millioner liter brus i året.
- + Over 370 millioner av disse er «lettbruser», altså brus uten sukker.
- + Norges mest solgte brus er Pepsi Max.
- + En del typer brus, deriblant Pepsi Max og Coca Cola Zero, inneholder koffein.
- + Blant de vanligste søtningsstoffene er aspartam, acesulfam K, og stevia.
- + Alle søtningsstoffer brukt i Norge blir ansett som trygge av helsemyndighetene.

Kilde: Bryggeri- og drikkevareforeningen, FHI

det:

– Det koster jo penger... Én flaske koster 25 kroner, og jeg drikker ofte fire flasker om dagen. Så det er 100 kroner dagen. Oi, det er jo helt grusomt!

– Du bruker 700 kroner på Pepsi Max på en uke?

– Ja, det må jo bli det... Men så har jeg boksene med Pepsi hjemme, og de kjøpte jeg jo billig!

Koffeinavhengig

Går det egentlig an å være avhengig av brus?

For Holtet, som i 2020 dokumenterte at hun drakk Pepsi Max 71 dager i strekk, handler det mye om at hun ikke liker andre drik-

ker:

– Jeg liker ikke te. Jeg liker ikke kaffe. Jeg liker ikke jus eller melk. Eller vann. Det er egentlig bare Pepsi Max.

De mest populære lettbrusene, Cola Zero og Pepsi Max, inneholder koffein.

– Det går an å bli avhengig av koffeinholdig brus. Da vil man merke det om man reduserer inntaket, få hodepine og rett og slett føle seg slapp, sier ernæringsfysiolog Gunn Helene Arsky.

Ernæringsterapeut Line Holdal skjønner godt at det kan oppleves som om man er avhengig av brus:

– Jeg har selv vært avhengig av lettbrus, sier hun til Universitas.

Holdal mener det ikke er så mye koffein i brus at man lett blir koffeinavhengig med mindre man drikker store mengder. Holdal peker på psykologiske faktorer:

– Belønningssystemet vårt roper etter raske løsninger, og da er det lett å tro at det er brusen som gjør oss glade.

Mer i eksamenstiden

På HumSam-biblioteket møter vi Anna Aasoldsen (20), som går andreåret på kunsthistorie. Hun har en flaske Cola Zero på pulten når vi finner henne begravd i bøkene. Aasoldsen sier hun drikker brus hver dag, i tillegg til kaffe. Og det fort blir litt ekstra koffein i eksamensperioden:

– I eksamensperioden sitter jeg jo her på biblioteket hele dagen. Da går jeg på caféen og kjøper en dobbel americano i hvert fall to

ganger om dagen. Jeg vet ikke om jeg trenger det, men jeg føler det blir en liten pause eller at jeg får mer energi.

Aasoldsen mener storparten av væsken hun får i seg i løpet av dagen er koffeinholdig:

– Det er litt flaut å si, men jeg drikker ikke nok vann.

En dag hadde jeg med fire flasker Pepsi Max i skoleveska. Det er 2 liter!

Hedda Holtet (19), statsvitenskapsstudent

Piff eller paff?

Effekten av koffein er oppkvikkende, men kan ha en bakside. I en stressende eksamenstid anbefaler ernæringsterapeut Line Holdal tilbakeholdenhet:

– Hvis koffeininnholdet er høyt, kan det påvirke kortisolnivået, altså stresshormonet. I en eksamenssituasjon kan det skape stress, selv om det kan føles bedre på kort sikt.

Søvn kan også bli påvirket. Ifølge Shot-undersøkelsen fra

2022 har 1 av 3 studenter tegn på insomni, altså sønnavnsker.

– Jeg har sett at man ikke skal drikke brus på kvelden på grunn av koffeininnhold, men jeg merker ikke noe til det, sier Hedda Holtet.

Søvnkspert Aleksander Andresen er derimot skeptisk:

– Det er noen individuelle forskjeller, men koffein er et potent kjemikal med lang nedbrytningstid. Man har sett at konsentrasjonen av koffein kan være 25 prosent etter 12 timer. Hvis du drikker en kaffekopp klokken 12 tilsvarer det å ha en kvart kopp i systemet ved midnatt.

Selv om man ikke har problemer med innsovning, påvirker fortsatt koffein søvnkvaliteten:

– Det blir fort en ond sirkel: Man sover dårligere, så man drikker mer kaffe eller brus for å våkne, som forverrer søvnkvaliteten videre.

Ernæringsfysiolog Gunn Helene Arsky mener allikevel ikke studenter burde kutte all koffein med en gang:

– Generelt vil jeg si at du ikke burde drikke koffein om du sliter med søvnen, i alle fall ikke etter kl 12. Men jeg ville kanskje ikke anbefalt studenter å trappe ned i eksamenstiden, fordi man kan få hodepine. Det beste hadde nok vært å trappe ned enten før eller etter eksamen.

Sykepleierstudenter får ikke lovpålagt praksis

Det er store mangler i praksisen ved landets sykepleierutdanninger. Studentene er redde for å ikke være kvalifiserte.

Praksis

tekst Helena Haakerud og Maria Anna Beatrice Christiansen
tekst Sara Aarøen Lien

Store mangler for sykepleierstudentene. Verken tilstrekkelig praksis eller kvaliteten de har krav på. Dette er tilstanden som beskrives i en ny undersøkelse publisert i tidsskriftet Sykepleien forrige uke. Blant annet oppgir kun 2 av 10 nyutdannede sykepleierstudenter at de har hatt obligatorisk pleie med barn og gravide, noe de har krav på under utdannelsen.

– Barn skal ha latterlige små doser. Regner du det som om det skulle vært en voksen, kan det være dødelig.

Det sier Matilde Haddal Sivertsgård (23), snart er ferdig utdannet sykepleier ved Oslomet.

Utrygg grunn

Universitas møter Sivertsgård og medstudent Julie Olsen (21) i kantinen til storbyuniversitetet i Pilestredet. Studentene kjenner seg igjen i mange av utfordringene undersøkelsen belyser knyttet til praksisopphold for sykepleierstudenter.

– Jeg hadde veldig lyst til å jobbe med barn da jeg begynte, men

jeg hadde ikke følt meg komfortabel med å jobbe med barn nå, siden jeg ikke har hatt så mye om det, innrømmer Sivertsgård.

Olsen sier seg enig. Hun merker at manglende erfaring gjør at man blir mer usikker og utrygg når man senere skal søke jobb. Selv har de gjennomført praksis i flere puljer gjennom studieløpet, men ingen av dem har jobbet innenfor verken pediatri-, svangerskaps- eller fødeavdelingen.

– Noen av dem som skrev at de ville ha praksis innenfor barneavdelingen fikk det ikke, mens noen som ikke hadde lyst til å være med barn ble satt til å være med barn, sier Sivertsgård. Dette synes hun er beklagelig.

Barn har helt annerledes normalverdier enn voksne når det kommer til blodtrykk og puls, påpeker Olsen.

– Hvis man plutselig kommer bort til et barn, og ser at de har respirasjonsfrekvens på 25 så blir man kjempstressa, men det er jo gjerne normalt for barn, forklarer Olsen.

Det at man ikke har erfaring med dette fra før av, kan gjøre det vanskelig å vite hvordan man skal håndtere uforutsette situasjoner, mener hun.

Ansett som arbeidskraft

Av respondentene i undersøkelsen hadde hele 85,2 prosent opplevd sykepleiermangel som et problem i praksisperioden. Flere beskrev hvordan de gikk alene og følte seg utnyttet som arbeidskraft. Også studentene i Universitas har snakket med kjenner seg igjen i denne beskrivelsen.

– I min første sykehjemspraksis ble veileder med meg på et stell og sa «dette kan du», og observerte ikke videre. Det var ingen som ga meg tips til hvordan det skulle gjøres annerledes, så hvis vi har lært noe feil blir ikke det gjort noe med, forklarer Sivertsgård.

De forteller at de har opplevd at praksisstedene lar være å skaffe vikar til sykefravær dersom det er student tilstede. Duoen ønsker seg en tydeligere rolleavklaring fra skolen til praksisstedene.

– Det er underbemanning som er problemet, men vi skal ikke være noen avlastning for praksisstedene, sier Olsen.

Da veilederne kan stryke studentene i faget er det vanskelig å si ifra selv mener hun. Undersøkelsen viser at veilederne vanligvis er praksisveiledere første gang etter under to år som sykepleiere.

Alternative løsninger

Sigrud Husøy Larsen er leder av studentstyret til Norsk Sykepleierforbund (NSF). På telefon til Universitas sier hun at funnene i undersøkelsen ikke er overraskende.

– I en ønskesituasjon skulle alle hatt en fullverdig praksisperiode på en barsel- eller svangerskapsavdeling, men når det er så mange sykepleierstudenter er det i realiteten umulig.

– Man kan jo møte gravide og barn i flere deler av helse-tjenesten. Det at man ikke får erfaring i praksisperioden, er en utfordring, fortsetter hun.

Problemet er ifølge Larsen todelt. Det skyldes et knapt pasientgrunnlag, men også at det er flere ulike grupper som skal ha praksis. Da må for eksempel jordmødre prioriteres i køen. På spørsmål om hva man skal gjøre for at studenter sikres nok erfaring i praksis, presenterer Larsen alternative løsninger:

– Det handler litt om måten man ser på praksisen på. For eksempel kan hospitering under praksis være en løsning, eller man kan bruke simulering i større grad i sykepleierutdanningen, sier Larsen.

Uheldig trend

Kun 7,4 prosent av veilederne i undersøkelsen svarer at de har nok tid til å følge opp studentene. Studentene vi har snakket med hevder selv at de har fått for lite oppfølging i praksis. På spørsmål om hvordan man skal gå fram for å få bukt med mangelen på tilstrekkelig oppfølging av veiledere, mener Larsen i NSF at økonomisk kompensasjon er veien å gå.

– Vi ser at betalt veiledning blir gjort i andre studieretninger. Når veiledningen ikke er betalt blir studentene sett på som en byrde snarere enn en ressurs til kunnskapsutveksling og læring.

Larsen forteller at dette er noe de jobber kontinuerlig med internt i NSF for å realisere.

– Det må gjøres grep i utdanningen for å sikre at de som er fer-

Med så mange sykepleierstudenter er det i realiteten umulig med en fullverdig praksis

Sigrud Husøy Larsen, leder av studentstyret til Norsk Sykepleierforbund (NSF)

Skuffet: Julie Olsen (21) og Matilde Haddal Sivertsgård (23) er skuffet over at de ikke fikk praksisen de har rett på.

dig utdannet er rustet for det som møter dem ute i tjenestene. I tillegg må belastningen ned og lønnen opp for sykepleiere, slik at de ikke ser seg om etter andre jobber. 1 av 5 sykepleiere forlater yrket etter 10 år. Denne trenden må snus.

Bli med på Vårrusken

Vårrusken er Oslo kommunes store ryddedugnad. Over 100 000 er med årlig.

Ved å rydde søppel vil du bidra til en triveligere by for alle, og gi dyrene i byen bedre levevilkår.

Rusken leverer ryddeutstyr direkte til alle påmeldte.

Søppelet hentes ved å melde det inn på Bymelding.no

www.rusken.no
for påmelding

Tilbudsguiden

AKTIVITETER

T
STUDENTPRIS PÅ KAJAKKUTLEIE
Kom deg ut på fjorden!
Hos DNT Oslo og Omegn kan du leie kajakk fra Friluftshuset på Sørenga i Oslo.

FLYTTING/LAGERPLASS

Trangt i hybelen?
La Wanda passe på ting du ikke trenger akkurat nå. Vi henter, lagrer og returnerer, for kun 15kr per eske/md. Henting fra kr 0.
wanda.space

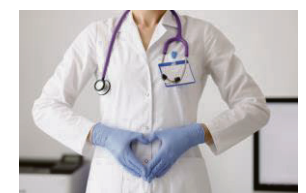
AVIS

MORGENBLADET
50 % studentrabatt på Morgenbladet
Bestill her:
www.morgenbladet.no/student
Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00
www.morgenbladet.no

TILBUDSGUIDEN

-
GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuakvinneklinikk.no

Da Dagsavisen
Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!
Bestill her:
www.abonnement.dagsavisen.no/student
dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

Finansavisen
Gratis tilgang til Finansavisen
Ordinær pris: Fra 3345,- for et år
- Dette er den beste dagen å selge aksjer på
- Dette kan trigge parlamentet
- Endelig en Porsche 911 for norske hytteveiere
Logg inn med din studentmail
fa.no

KINO

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG

"Den beste studietiden får du hos oss, i hjertet av Oslo"

www.ankerstudentbolig.no

LYD- OG LYSUTLEIE

DJ BOOKING NORGE AS 1230 LYD.NO
10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no
DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no
Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.
DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A, 0571 Oslo
djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

TILBUDSGUIDEN

-
GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

utenriksredaktør: **Elisabeth Berg Ødegaard**
elisbodegaard@gmail.com 481 01 254

JAMES (23) LEVER ET DOBBELTLIV: – Mamma og pappa mener homofili er et v

Rio de Janeiro, en by kjent for sitt pulserende skeive nat-
teliv, har gitt ly til mange som føler seg avvist av sam-
funnet. James Holies (23) er en av disse, da familiens
religiøse overbevisning tvinger ham til å legge lokk på sin
egentlige identitet.

tekst Elisabeth Berg Ødegaard, Charlotte Førde
Skomsøy, Tord Magnus Håland Dyrkorn

foto Charlotte Førde Skomsøy

valg, et galt valg

Forvandlingens time: Glitrende pudder og levende farger er spredt utover bordet, og venter på øyeblikket de skal skinne.

Vennetjeneste: Med en stabil hånd og en kunstners øye, påfører kompisen Emerson sminke på James sitt ansikt.

Solen har bukket under i Rio de Janeiro, men gatefestene som har fylt byen med musikk, samba og ekstravagante kostymer de siste ukene, tar ingen ende. I en dunkel gate utenfor sentrum står James Holies (23) bak en høy port iført sorte shorts og t-skjorte.

Han smiler skjevt, lukker opp døra til bygningen og går opp tre etasjer til en sparsommelig innredet leilighet. Vogue-magasiner ligger på gulvet sammen med en tom vinflaske som også fungerer som blomstervase. Ved et lite, rundt bord fylt med glitter og sminke sitter leilighetens eier Emerson Gomes (30). Han er James' beste kompis, og sminkør.

På gulvet ligger en slitt madrass der kveldens antrekk er møysommelig lagt frem. Her skal James sove i kveld. Det gjør han ofte. For hjem til seg selv kan han ikke vende tilbake i natt.

Fem år tidligere

Da James var 18 år, snek han seg ut hjemmefra. Han hadde møtt noen venner på internett, som tok han med på hans aller første skeive fest.

– For første gang så jeg folk av samme kjønn vise kjærlighet og kline på nært hold. Det var virkelig en øyeåpner. Selv levde jeg i terror, og var alltid redd for at foreldrene mine

For første gang så jeg folk av samme kjønn vise kjærlighet og kline på nært hold. Det var virkelig en øyeåpner

James Holies (23)

skulle finne ut av at jeg var homofil, forteller han og fortsetter.

– Jeg fant meg selv blant strobelysene. Her var jeg ikke redd for represalier. På festene jeg drar på har jeg aldri hatt problemer med homofobi eller rasisme.

James vokste opp i en favela i kommunen São João de Meriti sammen

Slitt madrass: James kler på seg dagens kostyme

. Det store båndet med teksten «nummer én» er det overraskende nok moren som har sydd til han.

med sine evangelisk kristne foreldre.

Den evangeliske kristendommen har økt i popularitet i Brasil de siste årene. En undersøkelse fra 2021 viser at omtrent en fjerdedel av befolkningen nå identifiserer seg som evangelisk kristne. De evangeliske kirkene tilbyr sosiale tjenester og støtte til de mest sårbare i samfunnet, og retningen er særlig utbredt blant fattige i Brasil.

Ett år etter James' første møte med Rios skeive natteliv, bestemte han seg for å komme ut av skapet som homofil. Noe foreldrene hans ikke klarte å akseptere av religiøse årsaker.

– Mamma og pappa mener homofili er et valg. Et feil valg, sier han.

James så seg nødt til å flytte hjemmefra.

– Hjemme godtok de ikke visse typer klær, så da jeg flyttet kunne jeg endelig kle

meg slik jeg ville.

James' nye liv innebar frihet til å forme egen identitet. Ruby Rhod, Grace Kelly og Cher fra favorittfilmen *Clueless*. Hver fest innebar nye ekstravagante kostymer av ikoner og divaer han så opp til. Samtidig begynte folk å be om tips til helgens feteste fester. Resultatet ble instagramprofilen «James the Clubber», hvor han nå tjener penger gjennom festpromotering.

På festene jeg drar på har jeg aldri hatt problemer med homofobi, ikke engang rasisme

Dobbeltliv

Da den globale pandemien covid-19 stengte utestedene og arbeidsplassene bare ett år senere, hadde ikke James råd til å bo alene lenger, og måtte flytte hjem igjen. Her fikk han bo på et vilkår. Han måtte tilpasse seg foreldrenes måte å leve på.

– Jeg har på klær når jeg drar hjemmefra til en av vennene mine for å pynte meg. Det ekte festantrekket er med i en bag, skjult for foreldrene mine.

James Hollies (23)

meg normale

Moren hans kaster alt hun finner av «unormale» klær. En kveld hadde ikke James noe sted å skifte antrekk før han dro hjem fra en fest.

– Jeg tenkte at antrekket ikke var så ekstremt, og at det burde gå fint å dra rett hjem.

Foreldrene ble rasende, og snakket ikke med ham på flere uker.

– Jeg gråt mye i den perioden. Hvorfor har det mer å si for dem hva andre folk tenker, enn at deres egen sønn har det bra?

Kompisen Emerson konsentrerer seg og fester glitter på øyelokkene til James med den aller største presisjon.

– Det er som et dobbeltliv, sier James og fortsetter.

– Vennene mine spøker iblant med at jeg er som en fjellfrosk, fordi jeg har to liv. Når

Natt i Rio: James bryter ut av skapet og inn i en verden av kostymer og glitter når han gjør seg klar for en natt i Rio.

jeg er hos foreldrene mine lever jeg et liv, mens når jeg er ute på fest er jeg en helt annen.

Han ser opp på Emerson som snart er ferdig med siste touch på sminken.

– De fleste vennene mine er fra det skeive festmiljøet i Rio. De er som min andre familie.

Karnevalets dronning

Diskriminering mot LGBTQ+-personer er ifølge Human Rights Watch fortsatt utbredt i mange sammenhenger i Brasil, og hatkriminalitet blir ofte ikke straffeforfulgt. Brasil er et av de landene i verden som har flest drap på seksuelle minoriteter. Samtidig har Brasil gjort betydelige fremskritt i rettslig beskyttelse de siste årene.

Likekjønnet ekteskap har vært anerkjent siden 2013, og i 2018 avgjorde høyesterett at transpersoner har rett til å endre sin juridiske kjønnsidentitet uten å gjennomgå kirurgi eller psykologisk evaluering. Denne rettslige beskyttelsen bidrar til at Brasil er i verdenstoppen av Equaldex, likhetsindeksen for LGBTQ+-rettigheter.

James mener festkulturen i Brasil er unik, og trekker frem karnevalet som den største festen på jorden, der LGBTQ+-tilstedeværelsen er stor. I etterkrigstidens Brasil, ble karnevalet en måte for skeive å uttrykke femininitet og seksualitet innenfor rammene av en stor og elsket folkefest. Dette bidro til noe mer anerkjennelse og aksept i det brasilianske samfunnet.

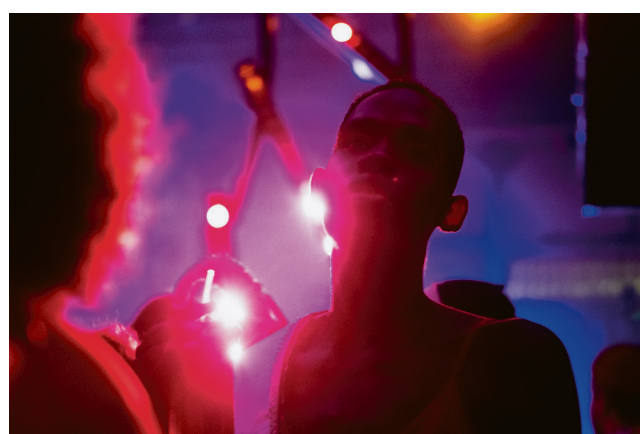
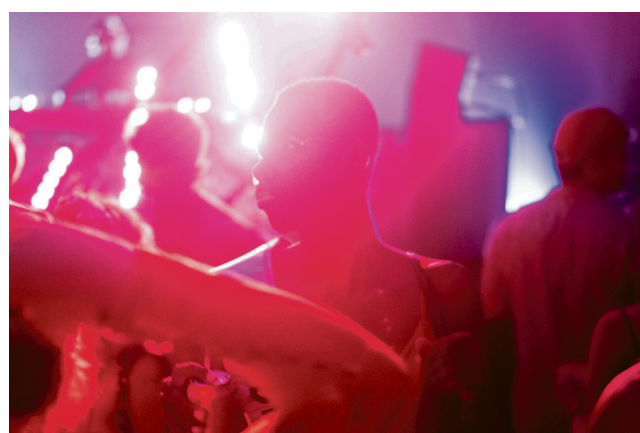
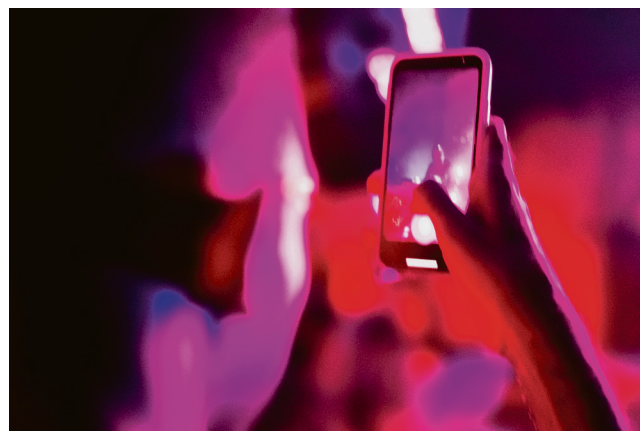
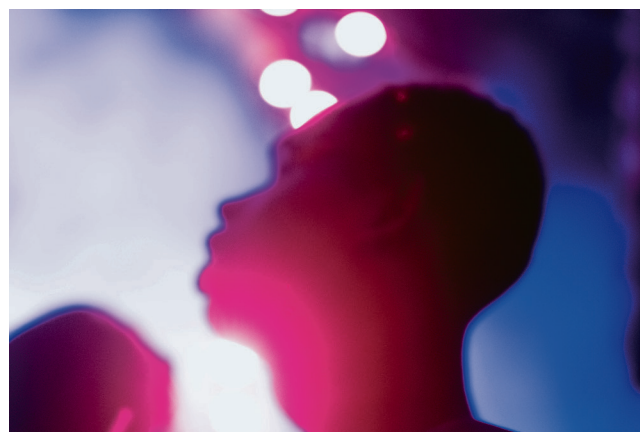
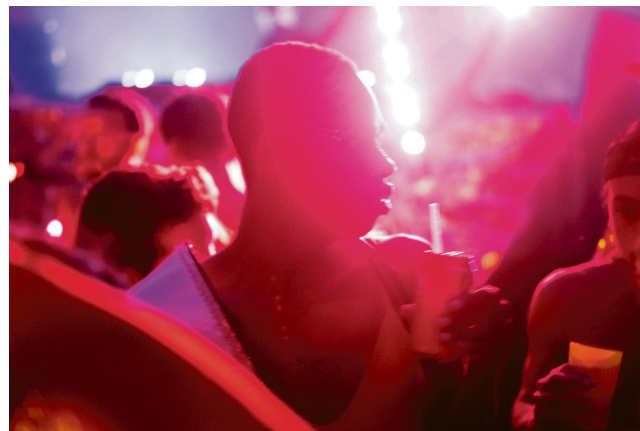
Hjemme godtok de ikke visse typer klær, så da jeg flyttet hjemmefra kunne jeg endelig kle meg slik jeg ville

James Holies (23)

– Da jeg vokste opp var det ingenting annet jeg ville enn å feire karneval, men det var forbudt i det evangeliske miljøet. Rett før karnevalet blir barna fra kirken enten tatt med til et fristed, eller holdt hjemme.

Han forteller at TV-en ble den eneste kanalen til festlighetene. Et av høydepunktene er tradisjonen Globeleza, der én kvinne blir valgt til karnevalets dronning som representant for hele landet. Premien er å få danse samba alene i paraden i Rio mens hele nasjonen ser på.

– Jeg pleide å sitte limt foran tv-skjermen og drømme om å bli Globeleza når jeg ble stor.

Popstjerne for natten

Sminken er nesten ferdig, og antrekket står for tur. James trer på seg en brun nylonstrømpe og en rød body mens kompisen Emmerson studerer det hvite båndet som er antrekkets stjerne. Han skal kle seg ut som den brasilianske popstjernen Maria Sena. Hun sminker seg naturlig, ifølge guttene. Derfor har de gått for en enkel look.

James setter på en musikkvideo av popstjernen, og peker stolt på antrekket han har kopiert.

– Hun synger at kjærlighet er som en storm.

James løfter opp båndet med «nummer én» på.

– Det er mamma som har sydd denne til meg.

I barndommen var karneval forbudt, nå hjelper moren til med kostymet hans. James innrømmer at han ble overrasket over morens initiativ, men tolker det ikke for positivt.

– Jeg tror det er mer akseptabelt for henne med kostymer under karnevalet, ettersom alle i Brasil kler seg ut, og ikke bare oss i det skeive miljøet.

– *Føler du deg mer fri nå som du deltar på karnevalet?*

– Ja, helt klart. Men jeg tror jeg ville følt meg komplett dersom jeg fortsatt hadde bodd alene, og kunne vært meg selv hele tiden, sier han og fortsetter.

– Enten må jeg overbevise foreldrene mine om å gi slipp på fordømmene sine, eller så må jeg flytte ut for godt.

Brasiliansk diva: Med personaen til den brasilianske popartisten Maria Sena inntar James en posering som ville gjort selv Madonna misunnelig.

Dansegulvet befrir: Under strobelys og pulserende rytmer finner James et fellesskap som aksepterer ham for den han virkelig er.

Nå gjenstår kun det viktigste før James skal videre på kveldens første av flere fester: Instagram-bilder. Døren til soverommet åpner seg, og flere kompiser ramler ut i stuen. Det har vært på gatefest tidligere på dagen, og de har ladet batteriene før karnevalets festligheter fortsetter.

Det perfekte Instagram-bildet skal iscenesettes. Mens Maria Senas kjærlighetstekster fyller rommet, skrur lysene i rommet av og på. Utallige kameravinkler testes ut. James står avventende på madrassen, og ser uttrykksløst i mobilkameraet. Etter noen minutter ber James om å få se bildene. Han smiler nikkende og trer ned på gulvet. På spørsmål om hvilket ord som best beskriver James kommer svaret fra kompisene lynraskt:

– FEST!

– Jeg er stjernen i showet

Lyden av dunking og ulike sjangrer av musikk blandet sammen blir høyere og høy-

ere når taxien nærmer seg et av Rios gamle havneområder. På rekke og rad ved havnen står gamle fabrikker som alle er blitt konvertert til nattklubber. Ifølge James er området populært blant byens studenter.

Fest i Rio er som et show, og jeg er stjernen i showet

James Holies (23)

Han mimrer tilbake til barndommen, og alle timene brukt på å observere og beundre de brasilianske divaene på TV.

– Jeg så på divaene på TV og sa, «wow, jeg skulle ønske jeg var som dem». Nå har jeg den opplevelsen hver helg.

Taxien stopper utenfor et gammelt båtverft som pumper ut strobelys og en dunkende blanding av samba- og popmusikk. En beruset gjeng kledd i englevinger og glitter hopper ut av en taxi, og inn på festen, mens lukten av weed og øl fyller den varme luften.

Selv om alle på festen er utkledd, skiller James seg ut i høye hæler, og det store båndet med teksten «nummer én» drapert over skulderen som et missebånd. Klubbfoto-fra-fen kommer for å ta bilder av han, noe som er planlagt på forhånd.

For James er ikke fest bare gøy, det er også jobb. Når bildene er tatt og et par historier på Instagram publisert, finner han noen han kjenner, og drar dem med ut på dansegulvet. Han er i en transe. Danser til musikken med lukkede øyne mens han synger for full hals.

– Dansegulvet er scenen min, jeg lever gjennom låtene, og fremfører dem som om jeg presenterer mitt eget show.

Men et storslagent diva-show er det ikke helt enda. Dette er den første av tre fester James skal på i kveld, og han sparer noe krutt til de resterende festene.

Senere den kvelden sender James en video av seg selv. Han står på en scene omringet av folk og bøyer seg teatralisk mot den dansende folkemengden mens han synger «give me give me give me a man after midnight».

Muligens er det den spesielle energien om natten i Rio de Janeiro som gir han selvtilliten til å være festens midtpunkt.

– Fest i Rio er som et show, og jeg er stjernen i showet.

universitas@universitas.no

DEBATT

debattredaktør: **Tord Magnus Dyrkorn**
tord.dyrkorn@gmail.com 404 56 561

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Itjnå som kjem tå sæ sjøl

I den nyeste utgaven av Trondheims-blekken Under Dusken kan man lese en eksperimentell artikkel av journalistene Åsne og Halvor. De har sett seg lei på de høye bussprisene i Trondheim. Derfor begir de seg ut i protest og demonstrasjonsformen er å prøve å haike til Gløshaugen. Det er bare et lite problem som oppstår når duoen stiller seg opp langs veien med pappskilt og tommelen ut av ledd. Ingen vil plukke dem opp. Tenke seg til! Dette er et stort irritasjonsmoment for skribentene og jeg kan forstå dem. De undrer seg over hvorfor hai-

kekulturen ikke står sterkere i Trondheim. Åsne er «overbevist om at det ikke var lenge siden 'alle' haiket rundt.» Uansett om haikerkulturen er utdødd eller aldri var reell, så fremstår denne klagesangen som noe påtatt. Vil de endre på kulturen må de nesten begynne et sted. Jeg vil oppfordre disse to trøderstudentene til å høre litt på deres samfylling og spellemann Hans Rotmo: «Det er itjnå som kjem tå sæ sjøl». Eller burde trønderne ta seg sammen og finne tilbake til sin gamle haikerkultur? Kjør debatt!

Denne byen æ'kke stor nok for oss begge

NBMU-avisen Tuntreet er visst ikke en arena for studentdebatt lenger, i hvert fall ikke hvis vi skal tro Jens Bartnes. Han etterlyser flere meninger i Tuntreet i leserinnlegget med tittelen «Jeg mener at NMBU-studenter bør mene mer». Det er en ærlig nok mening det, Jens. Han oppfordrer studentene til å sende inn leserinnlegg, skape debatt og dele sin mening i Tuntreet. Det er også en ærlig sak å slite med å få inn nok interessante

meningsinnlegg til en publikasjon – det opplever vi også her i storbyen. Men som konkurrent til Tuntreet kan vi dessverre ikke stå inne for oppfordringen til Jens. Denne byen æ'kke stor nok for oss begge. Derfor er beskjeden fra oss: IKKE send inn leserinnlegg til Tuntreet! Send dem inn til oss i Universitas i stedet. Legger vi opp til høy konkurranse mellom studentmedier nå? Kjør debatt!

Ukas tvitringer:

Miss Cutie Patootie @MDickventure

Min hot take: alle som hamstret øl og bamsemums gjorde det i solidaritet med streiken, for vise hvor urimelige NHO er

Grethe Melby, #rømmelærer @lektormelby
Virker som om det snør i Oslo

Torstein Gya @torsteingya

Jeg har et forslag til god reklame for lærerutdanningen. Hva med å faktisk gi dem noe i forhandlinger?

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Fjern robotgressklipperne – gjør UiO villere!

Grøntarealer

Bo Stoknes, UiO-student

Om du er student på Blindern har du sikkert lagt merke til robotgressklipperne som farer rundt og holder gresset kort og fint. Uansett om du synes de er søte eller irriterende, disse små automatiske rakkerne, så er du sikkert enig i at gressplener er en naturlig del av campus. Selv om det selvfølgelig er hyggelig med åpne områder hvor man kan spille ball eller grille, går gressplener på bekostning av biodiversitet og klima. Hvorfor er egentlig gressplener blitt standard bruk av uteareal, og bør det egentlig være sånn?

I den berømte populærvitenskaplige boken *Homo Deus* skriver historiker Yuval Noah Harari blant annet om gressplenen som et kulturelt fenomen. Gressplener oppsto som statussymbol på slutten av middelalderen blant det franske og engelske aristokratiet, som gjerne ville signalisere at de var rike nok til å ansette gartnere til å klippe plenen for hånd. Jo større areal, jo kortere gress, jo mindre blomster i plenen, desto mer penger hadde man å avse. Ettersom kolonimaktene på 17- og 18- hundretallet gradvis utvidet seg mot verdensherredømme, fikk gressplenen global popularitet. I moderne tider, med oppfinnelsen av gressklipperen – for ikke å snakke om robot-gressklipperen – er ikke private gartnere lenger nødvendig for å opprettholde en velstelt plen. Gressplenen er blitt allemannseie, og er ikke lenger forbeholdt britiske aristokrater.

Parallelt med at plenen har spredd seg har naturen gradvis trukket seg tilbake. En rapport fra WWF viser at verdens ville dyrestander har falt med 69 prosent siden 1970. La det synke inn: Det er mindre enn halvparten så mange ville dyr i verden enn det var for 50 år siden. Dette er hovedsakelig på grunn av at naturen stadig får mindre plass å utfolde seg på. Tapet av bier og andre pollinerende insekter er spesielt alvorlig for oss mennesker, fordi de er helt avgjørende i matproduksjonen. Hvis du synes at mat har blitt dyrt på grunn av inflasjon og krig i Ukraina, skal jeg love deg at lommeboka kommer til å slite hvis biene utrykkes og bønder må ansette hundrevis av mennesker til å gå rundt med pensel og pollinere for hånd.

Tap av natur har ikke bare konsekvenser for dyreliv og biodiversitet, det har også alvorlige konsekvenser for klimaet. Endret bruk av landområder står for ca 18 prosent av klimagassutslipp, og er ifølge FN's klimapanel den nest viktigste årsaken til klimaendringer etter bruken av fossile energikilder. Du husker kanskje fra grunnskolen at plantenes fotosyntese trekker CO₂ ut fra lufta, og at denne karbonen etterhvert lagres i bakken, for den noen millioner år senere blir til olje langt nede i berggrunnen. Lar vi gresset vike til fordel for større og villere planter, kan uteområdene være med å løse klimakrisen, helt automatisk.

Jeg skal ikke påstå at gressplener er årsak til alle våre problemer, men den kan likevel være en del av løsningen. Miljø- og klimaplanen til UiOs eiendomsavdeling fra 2017 fastsatte blant annet at «UiOs uteareal skal ha et biomangfold som bidrar til Oslos naturmangfold», og at eiendomsvirkomheten skal bli klimanøytral innen 2040. Så, kjære John Skogen, direktør i Eiendomsavdelingen ved UiO, la meg gi deg et tips til hvordan du kan nå dine egne miljø- og klimamål: Det er verken dyrt eller vanskelig – bare skru av robotgressklipperen. La gresset gro, og gi plass til blomster, bier og trær! Så kan vi om noen år ha pinnsvin og ekorn som farer rundt mellom fakultetene istedenfor naturdpende roboter.

debatt@universitas.no

Blodbadet fortsetter

Krigen i Ukraina

Timofey Postovoy, student ved UiO

For to uker siden vedtok Statsdumaen i Russland å innføre elektroniske innkallingsbrev til personer som er egnet til å bli innkalt i den russiske hæren. I motsetning til et vanlig innkallingsbrev som man mottar i postkassa, og som man kan kaste i søppelkassa eller bruke som dopapir, er det veldig vanskelig å ignorere dette digitale brevet. Ifølge det nye vedtaket risikerer man å miste en rekke rettigheter, som for eksempel å krysse den russiske grensen eller ta opp lån i banken, hvis man ikke besøker det militære vervekontoret (og de sender deg videre til hæren eller frontlinjen). Ifølge myndighetenes informasjon, har de bygget opp en detaljert database med navn og info om personer som er egnet til innkalling. Mobiliseringen, som startet i september i fjor, fortsetter videre, uten spesielt mye nyhetsdekning i verken russiske (kun opposisjonelle gjør dette) eller vestlige medier.

Regimet i dagens Russland jakter på ny kanonføde til den brutale og meningsløse krigen mot Ukraina. Og dette gjelder dermed mange av mine bekjente, som ikke har muligheter til å reise til utlandet eller ignorere innkallingen, men som også verken støtter krigen eller har ønske om å delta i den.

Jeg skriver dette fordi jeg selv er opprinnelig fra Russland. Jeg har bodd her i Norge siden jeg var tre år gammel, men har fortsatt nære familieband i Russland som jeg ikke får truffet på grunn av denne brutale og meningsløse krigen. I både Russland og Ukraina har jeg mange gode venner og bekjente, og det har ikke gått en eneste dag siden 24. februar 2022 der jeg ikke har tenkt på dem. Dermed kan jeg ikke ignorere krigen og dens konsekvenser. Jeg fordømmer denne krigen med hele mitt hjerte, og ønsker at det blir fred så fort som mulig.

Nei til krig! Nei til mobilisering! Fred for Ukraina!

debatt@universitas.no

FORSKERINTERVJUET

FORSKER AVMYSTIFISERER «CHATGPT»:

– Den er ikke intelligent på noen måte

Språkteknologien: – Språkmodellering er et gammelt konsept; man begynte med det i 1948, sier stipendiat Ole-Johan Dahl. Den plutselige almene interessen etter at ChatGPT ble lansert var overraskende, forteller han.

Forsker mener ChatGPT verken er revolusjonerende eller intelligent. Vi tar en titt bak fasaden til orakelet.

ChatGPT

tekst Gry Myrveit Gundersen
foto Sara Aarøen Lien

Da språkmodellen ChatGPT ble lansert mot slutten av fjoråret, fikk den millioner av brukere på rekordtid. Siden har teknologien blitt både hyllet og fordømt i media. Flere har tatt til orde for reguleringer og bremsing av utviklingen. ChatGPTs evne til å svare på alt mellom himmel og jord tok verden med storm, men for oss uten teknologisk bakgrunn byr den kanskje på flere spørsmål enn svar. For hva i all verden er ChatGPT, og er den kanskje for smart for vårt eget beste?

For å bli klokere på dette tar Universitas turen til øverste etasje av Ole-Johan Dahls hus i Forskningsparken. Her holder stipendiat David Samuel og resten av Universitetet i Oslos språkteknologigruppe til. Samuel har studert kunstig intelligens og datavitenskap, og forsker nå på hvordan man kan gjøre språkmodeller mer effektive. Han er ikke forbløffet over teknologien:

– Mange tror at ChatGPT er smartere enn det den er. Man må forstå at dette ikke er en magisk kunstig intelligens som kan svare på alle dine spørsmål.

– Hva er den da?

– Det er først og fremst en språkmodell som har blitt trent opp på data fra hele Internett.

– Og så har man gjort den bedre til å svare på spørsmål fra mennesker.

Språkmodeller er verktøy som beregner sannsynligheten for at visse ord opptrer i en tekstsekvens, forklarer Samuel. En språkmodell kan imidlertid være så mangt. ChatGPT sin oppgave er å produsere tekst basert på *inputtekst* fra brukeren, mens andre modeller er designet til å oversette tekst, transkribere tale eller foreslå det neste ordet

i en setning. For å utføre slike oppgaver er det nødvendig at modellen forstår mønstrene i språket vårt, slik som at visse ord oftere opptrer etter hverandre enn andre. Det bruker modellen statistikk og sannsynlighetsregning til å gjøre:

– Ideen bak språkmodellering er at du vil tildele tekst en viss sannsynlighet. Du vil at maskinen skal tenke at denne teksten er mer sannsynlig enn denne.

– Snakker folk du kjenner mer med deg om ditt forskningsfelt nå?

– Ja, før var det ganske vanskelig å forklare hva jeg forsker på. «Hva er disse rare språkmodellene og hvorfor er de nyttige?» Nå er det selvfølgelig mye lettere.

Ikke revolusjonerende

– Hva tenker du om den plutselige offentlige interessen for språkmodeller?

– Det var uforventet. Lanseringen av ChatGPT ble ikke sett på som revolusjonerende innad i vårt fagfelt. Den var bare litt bedre enn det som allerede fantes.

– Kan du ta oss med på den teknologiske reisen?

– Språkmodellering er et gammelt konsept; man begynte med det i 1948. Rundt år 2000 tok man i bruk nevrale nettverk, og det satte fart på utviklingen.

– Det neste store gjennombruddet kom i 2017, da *Transformer*-arkitektur ble introdusert. Da begynte man virkelig å se stor fremgang.

Disse teknologiene effektiviserte språkmodellene og gjorde dem i stand til å håndtere større oppgaver og tekstmengder. Dermed kunne språkmodellene fange opp mer komplekse mønstre i språket vårt og produsere tekst som flyter bedre og høres mer naturlig ut.

Størrelsen teller

– Vi ble i stand til å trene større modeller, og de ble bare bedre og bedre. Når du oppskalere størrelsen på disse modellene, blir de plutselig veldig gode, uten at man helt vet hvorfor.

Og det er her ChatGPT kommer inn i bildet. Selskapet bak ChatGPT, OpenAI, har de siste årene produsert flere store språkmodeller kalt GPT-er. GPT-3 er den tredje

i serien, og det er den som ligger til grunn for ChatGPT. Det som skiller GPT-3 fra sine forgjengere er primært størrelsen på modellen, opplyser Samuel.

– Så ChatGPT er ikke egentlig resultat av noe vitenskapelig gjennombrudd. Det er bare det at nå som vi kan trene større modeller, blir de bedre.

Hva skyldes hypen?

Det finnes likevel andre store språkmodeller der ute, så størrelsen betyr ikke alt:

– Det som skiller ChatGPT fra andre språkmodeller er en form for ekstra trening hvor hundrevis av menneskelige trenere gir tilbakemeldinger på ChatGPTs svar. Og så prøver den å forbedre seg basert på disse tilbakemeldingene.

Slike finjusteringer gjør modellen bedre til å føre samtaler med mennesker, da den lærer seg å innrømme feil, unngå støtende innhold og gi svar som mennesker liker å få.

Samuel påpekte imidlertid at ChatGPT bare var *litt* bedre enn det som allerede eksisterte der ute. Så hvorfor ble akkurat denne tekstroboten så populær?

– Det skyldes nok bare dens veldig gode brukergrensensnitt. Alle kan bruke den.

Nådd toppunktet

– Hvordan vil språkmodeller utvikle seg fremover?

– Vel, nå er det mye penger med i bildet, så de vil nok bli både bedre og billigere. Men for at de virkelig skal bli bedre, trengs det en revolusjonerende idé eller et vitenskapelig gjennombrudd.

Samuel utdyper:

– I løpet av det siste året eller to har utviklingen tilsynelatende nådd toppunktet. Vi kan ikke per nå trene større modeller enn de som allerede eksisterer.

– Så de største endringene vil nok ikke skje innen språkmodellering, men på de feltene hvor språkmodellene brukes. Utdanning for eksempel.

Råd til studenter

– Hva tenker du om språkmodellers betydning for utdanning?

– Det er selvfølgelig dårlig for vår nåværende tilnærming til utdanning hvis studen-

ter bare bruker disse modellene til å jukse. Men vi kan kanskje forbedre systemet vårt ved å inkorporere ChatGPT og opplære studenter i hvordan de kan bruke det til å forbedre skriveprosessen.

– Har du noen råd til studenter her?

– Av egen erfaring kan ChatGPT være et bra verktøy når man har laget et kjapt førsteutkast. Da kan man bruke modellen til å raffinere dette, og da trenger den ikke å komme opp med faktaene selv.

– Er det mulig for universiteter å se om en oppgave er skrevet av en språkmodell?

– Ikke egentlig. Kanskje med de nåværende systemene, men i fremtiden vil du ikke kunne se at den ikke har blitt skrevet av et menneske.

– For jeg har hørt om såkalte vannmerker, som gjør at du kan se at teksten har blitt skrevet av en kunstig intelligens?

– Ja, det går ut på at man begrenser tekstproduksjonen. Men det er veldig lett å endre teksten etterpå, for eksempel ved hjelp av en mye enklere språkmodell. Så det er veldig lett å forbigå slik vannmerking, dessverre.

With great power...

Samuel tror at den økte interessen for språkmodeller medfører nye muligheter for hans fagfelt, men også mer ansvar:

– Vi bør forsøke å forklare offentligheten hva språkmodeller er, og at man burde være ganske forsiktig med hvordan man bruker dem.

– Har ChatGPT noen begrensninger som man burde være klar over?

– Det kommer an på hva du forventer av den. Den er jo ikke pålitelig for eksempel. Modellen forsøker bare å produsere menneskelignende tekst, og da kan den noen ganger finne opp fakta.

For selv om ChatGPT er imponerende, er det ingen allvitende intelligens som skjuler seg bak:

– Det er fortsatt bare en språkmodell som beregner sannsynligheten for at visse ord opptrer etter hverandre. Den imiterer bare menneskespråk. Den er ikke intelligent på noen måte.

– Ikke på noen måte?

– Det er en statistisk modell.

KULTUR

kulturredaktør: **Sofie Kristine Flydal**
sofieksf@gmail.com 467 83 024

Barratt Due åpner armene

Stressless, profesjonelt, renesanse er tre ord som skal beskrive festivalen ved navn Rom og relasjoner, som Barratt Dues studenter arrangerer 27.-30. april.

Gratis konsert

tekst Armann Kippersund

– En konsert med klassisk musikk kan motvirke stresset i hverdagen. Hvilket studentmassen trenger, sier Jonas Omland Skjæveland, som er med i det kunstneriske teamet bak festivalen.

Med festivalsjefen Kristina Ohlwein viser de Universitas sin utsendte veien inn i det røde huset i Lyder Sagens gate som huser musikkakademiet Barratt Due. Den private høyskolen er plassert i omgivelser som rimer med klassisk musikk, 1800-talls borgerarkitektur, trimma hager og skjemma tomter. Ønsket til studentene ved Barratt Dues er likevel å åpne armene og ønske et yngre og ferskt publikum velkommen.

– Det vanlige publikummet består av familie og nære venner, samt et eldre publikum som ofte er kjent med klassisk musikk fra før av, sier Ohlwein.

Til gjengjeld kunne de tenkt seg en stol ved studentmassens langbord.

– Vi har lite kontakt med studenter utenfor, og skulle gjerne endret på det. Der har du litt av årsaken til navnet «Rom og relasjoner», sier hun.

Jeg tror mange kan ha glede av å virkelig dykke ned i musikken

Jonas Omland Ohlwein,
festivalens kunstneriske team

Programmet har av den grunn vært tilpasset slik at den ikke skal virke skremmende for nye lyttere.

– Vi har styrt unna de virkelig tunge komposisjonene, og har flere kortere stykker. Vi deler også ut et program hvor det står om bakgrunn og annen informasjon, forklarer Skjæveland.

– *Hvorfor skal den vanlige studenten høre på klassisk musikk?*

– Nei, fordi det er fint? Neida, men det kan være mange fordommer der ute mot klassisk musikk. Det er mye mer enn eldgammel barokk. Jeg tror mange kan ha glede av å virkelig dykke ned i musikken, sier Skjæveland.

Ohlwein legger til at det ikke er fjernt å anta at klassisk musikk vil få en liten renesanse i et samfunn som tendenser til eldre historiske perler.

På veien ut får undertegnende også en omvisning i Barratt Dues stolthet, nemlig villaens stue – som er tilnærmet lik det den var før huset ble omgjort til en utdanningsinstitusjon i 1927. Skjæveland kan friste de som interesserer seg for arkitektur og interiør, med at deler av festivalen og vil foregå i dette rommet.

universitas@universitas.no

Oslo Open: E og et sikkert

Maleren: Jeg blir så flau foran kamera, sier Joel. Da er det fint med store, sorte shades!

Atelieret: Joel Billekvist er inspirert av graffiti-miljøet han lenge var en del av.

Joel Billekvist bruker fotballskjerf i maleriene sine, mens Nellie Jonsson lager keramikk av hverdagen. Vi besøkte dem da byens kunstnere åpnet atelierene sine for publikum.

Oslo Open

tekst Frøydis Vangsoy
foto Hanne Jones Solfjeld

– Jeg tror at grunnen til at jeg startet å male var at jeg som yngre drev mye med sport, særlig ishockey, og senere med dans. Min måte å uttrykke meg på har alltid vært kroppslig, kan man si.

Lørdag morgen møter vi Joel Billekvist (31), som også går under navnet Bill Billekvist, på atelieret sitt på Kunstnerens Hus. Han byr oss på kaffe på det litt gamle, 70-talls kjøkkenet, før han drar oss inn i et høyt og åpent rom. Det er delt på midten med en liten skillevegg, og på hver side jobber to kunstnere. Fordelen med dette rommet, sier han, er det åpne glasstaket. Vi titter opp, lysstråler skinner inn gjennom glasset og gjør veggene klare og lyse. Her kan Billekvist male.

Maleriets mange sider

Billekvist viser oss noen av arbeidsmetodene sine. I det siste har han vært interessert i malerier som noe *mer* – at de ikke nødvendigvis bare henger på veggen, men at de kan stå fritt i et rom med en forside og en bakside. For hva blir maleriet da?

– Fremfor alt holder jeg på med maleri, men jeg er også interessert i installasjoner. Jeg liker å ta maleriet *fra* veggen på et vis. At man kan oppleve et maleri fra begge sider, og at man kan se det som en skulptur eller som en del av arkitekturen, enn bare et maleri i seg selv.

Han viser oss forskjellige arbeider, alle er abstrakte. Far-

brukten spenner vidt – noen er knæsje, andre malerier er helt sorte. På en av de store veggene henger et maleri med et fotballskjerf klistret på midten. Ved siden av står et hvor han har festet tredeler som vanligvis spenner maleriet på baksiden som en del av maleriets forside. Som yngre var han interessert i både sport og dans, men kom etterhvert inn i et graffiti-miljø, som har påvirket ham siden. Billekvist ser på denne måten å jobbe på som en tenkemåte, og at det kan hjelpe han å betrakte ting på en ny måte:

– Det er kanskje mer en måte å se et maleri på? At det

Nostalgi interesserer meg

Nellie Jonsson

ikke bare behøver å være en platt ting som henger på veggen, og kanskje heller ikke står midt i et rom. Men at du jobber med det som er rundt, og hvordan du bygger installasjoner med maleriet som utgangspunkt.

Billekvist er aktuell med soloutstilling i Berlin 11. mai, og duoutstilling på Kunstnerens Hus 30. juni.

Klumpens nostalgi

Vi beveger oss videre. Under Oslo Open åpner en rekke kunstnere opp atelierene sine for publikum. Arrangementet er gratis, og gjestene får mulighet til å ta en prat med kunstnerne, og kanskje kapre seg et bilde rett fra atelieret. I løpet av helgen tilbys det gratis ateliervandringer,

t skattekammer vårtegn

Gjenstandene: I Jonsson univers går det i østers, krabber, kabaret og sigg.

Keramikeren: – Hva innebærer det å være levende i en tid hvor man har alle disse tingene som man tar for gitt? undre Nellie Jonsson seg når hun jobber med kunst.

workshops og åpningsfest på Kunstnernes hus. Her deler de også ut Oslo Opens hederspris, som går til en organisasjon som bidrar til arbeidssituasjonen til landets kunstnerne. I år gikk den til Verdensrommet, som drives av og for utenlandske kunstnere i Norge.

Etter visitten hos Billekvist har vi beveget oss over elva og videre til Helgesens gate. Nellie Jonsson (30) er én av tre bak Klumpen Keramikk ved Botanisk hage. Hun forklarer arbeidet sitt med at hun lager keramikk av hverdagen. Og vi forstår hva hun mener, for rundt oss står det små keramikkskulpturer av østers, sigarettpakker, katter, pærer, krabber, telefoner og det hun kaller «gamle pyntesaker», før hun ler litt:

– Jeg synes pyntesaker er spennende. Det er sånt jeg ofte ser når jeg er på besøk hjemme hos foreldrene mine, som ikke har endret huset siden jeg flyttet. Du kan finne de rareste ting, fordi alt forblir det samme. For eksempel den gamle lampa med et litt sånn orientalsk innslag.

Kunsten hennes gjenspeiler virkeligheten, eller snarere minnene fra dem, og det er særlig forholdet mellom det gamle og det nye som får en spesiell plass i Jonssons kunst – som i hennes fremstillinger av rekabaret og analoge klokker.

– Jeg er interessert i det daglige livet, det jeg ser i mine omgivelser eller det jeg husker fra barndommen. Iblant kan det også være fortellinger andre har fortalt til meg. Det setter i gang en tankerekke, og i grunnen kan man si at jeg er interessert i en form for eksistensialisme.

Jeg tror at det er veldig viktig at man er street smart

Joel Billekvist

Hun smiler før hun fortsetter:

– Hva innebærer det å være levende i en tid hvor man har alle disse tingene som man tar for gitt? Gjennom kunsten kan man kanskje se dem på en ny måte, men iblant tror jeg vi har en nostalgisk måte å se på visse ting på, som sigaretter og askebeget. Nostalgii interesserer meg.

Jonsson sier hun har vært heldig når vi spør henne om atelieret, og peker på den vanskelige situasjonen for kunstnere i dag. Prisene stiger, atelierene stenger. Gjengen bak Klumpen har vært så heldige å få leie

av et borettslag, og påvirkes ikke like mye av dette:

– Jeg tror det vanskeligste for mange kunstnere i dag er usikkerheten i leieavtalene til Oslo kommune.

– Det er individuelt

Tilbake hos Billekvist får vi høre om atelieret. Han avsluttet utdanningen sin på Kunstakademiet i 2022, og fikk deretter et stipend med gratis atelier på Kunstnernes Hus i et år etter utdanningen. Vi spør han litt om hverdagen der:

– Det er veldig fritt å studere på akademiet. Du jobber med alle typer medier du kan tenke deg, og du velger kurser selv. Om du vil lese mer om analogt foto kan du gjøre det, og om du vil lære mer om maleri, så gjør du det.

Man velger også professorer ved å ha en prioriteringsliste på fem med de man helst vil ha som undervisere. Og så har jobber de selvfølgelig mye i atelier:

– Kunstakademiet er nokså individuelt, og derfor er det viktig at du selv er det drivende bak ditt eget studie.

– Universitas har tidligere snakket med studenter på Khio som blant annet har vært misfornøyd med korte åpningstider i verkstedene og at ting er dyrt. Hva er din erfaring med det?

– Jeg tror at det er veldig viktig at når man går på Khio så er man en litt sånn «street hustler», at man er *street smart*. Du kan gjerne gå og klage i tre år over at det ikke finnes noe space, at ting er dyrt, og at du ikke får jobbe på kveldene, men jeg tror man må ta tak i seg selv og tenke: Behøver man space, så tar man space!

Han er helt overbevist om at de ansatte på Khio liker at du tar for deg av rommene og at du arbeider fritt. Vi spør han om prisene.

– Selvfølgelig er det dyrt å drive med kunst. Det er dyrt med materialer og sånn, men du kan finne mye bra på gata, for eksempel, eller man kan kjøpe billig på Finn. Du kan også gå i fargebutikker og få tak i billig farge på ulike måter.

universitas@universitas.no

UNIVERSITAS LANSELERER:

EROTISK NOVELLEKONKURRANSE

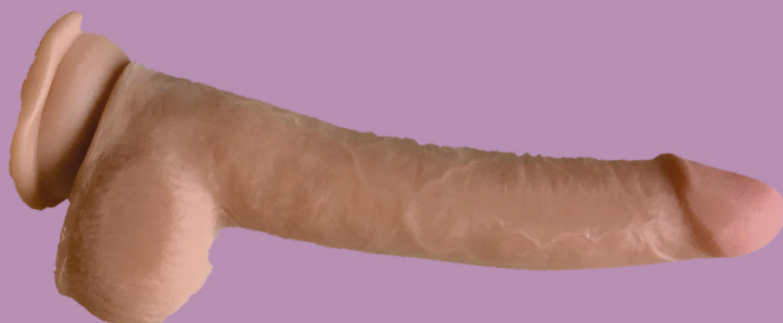
Sitter du på den nye Fifty Shades-historien? Tennes du av å ha dine personlige fantasier på trykk, for hele verden å se? Eller er du rett og slett villig til å selge den kunstneriske sjelen din for dagspass til Øya? Nå har du sjansen!

Konkurransen er åpen for alle som vil delta, og vinnerbidraget kåres av en kjendisjury. Vinneren får to dagspass til Øyafestivalen og novellen sin på trykk i magasinbilaget til Universitas i starten av juni.

- Maks 6000 tegn med mellomrom
- Må omhandle studenter eller studenttilværelsen
- Innleveringsfrist 12. mai
- Kan skrives under pseudonym, men må sendes inn med fullt navn
- Kun ett bidrag per person
- Bidragene sendes til universitas@universitas.no, og merkes «Erotisk novelle»

På Øya spiller artister som Lorde, Róisín Murphy, Okay Kaya, TV Girl, Viagra Boys, Marstein og Shygirl

- Vinn to onsdagspass til Øyafestivalen 9. august

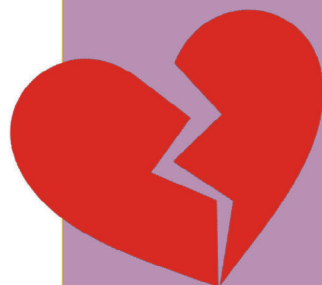
UNIVERSITAS' SEX- OG DATINGSPALTE

Til samme magasinbilag etterlyser vi også leser spørsmål om sex og dating.

Kjenner du på forbudte følelser til en studiekamerat? Har du havnet i et trekantdrama du ikke vet hvordan du skal komme deg ut av? Trenger du konkrete råd til hvordan du kan spice opp (eller ned) sexlivet ditt? Skriv til oss!

Er du heldig, besvares spørsmålet ditt av vår helt egen sex- og datingekspert i vårens siste Universitas i starten av juni. Alle innsendelser behandles konfidensielt.

- Maks 1000 tegn med mellomrom per spørsmål.
- Kan skrives under pseudonym, men må sendes inn med fullt navn.
- Det er lov å stille flere spørsmål per person.
- Spørsmålene sendes til universitas@universitas.no, og merkes «Sexspalte».

– Lettere å bli en middels økonom enn en middels musiker

Økonomiprofessor Kalle Moene (73) vil gi studentene grunnlønn istedenfor studielån, alle 18-åringer startkapital, og synes studenter i dag har for mange eksamener.

Min studietid

tekst Anne Løddesøl
foto Tobias Schildman Mandt

Karl Ove «Kalle» Moene

- + Økonom og professor ved UiO.
- + Oppvokst i Bergen.
- + Fast spaltist i Dagens Næringsliv.
- + Tildelt Norges Forskningsråds Fomid-lignspris og Akademiekprisen.
- + Kjent for b.la. «Gnierindeksen».

Spør du Kalle Moene (73) hvordan han endte opp som økonomiprofessor på Norges største universitet, høres det nesten ut som om det hele skyldtes flaks – eller en lei feiltakelse. Moenes karakteristiske hvite «pigg-sveis» er stadig å se både i gangene på UiO og i flere av landets riksdekkende aviser, der han uttaler seg om alt fra LO-streiken til borgerlønn.

Bergensgutten hadde for mye lopper i blodet til å sitte stille på skolebenken, og dessuten hadde han helt andre planer – han skulle spille i band. Men musiker ble han altså ikke.

– Jeg var kanskje ikke så talentfull. Jeg tror i hvert fall det er lettere å leve som en middels økonom, enn en middels musiker.

Han jobbet litt i fiskeindustrien og kjørte truck, men etter tre år var han lei. Det var på en sykkeltur fra Bergen til Oslo det snudde. Moene tok turen til Blindern, og stakk hodet innom Sosialøkonomisk institutt. Der fant han matematikeren Knut Sydsæter, og – med Sydsæters veiledning – en ny retning.

– Da jeg traff ham, ble jeg helt overbevist om at økonomi var en bra ting å studere. Alle radikale på 70-tallet var veldig kritiske til alt. Og økonomi var maktspråket i samfunnet. Om du skulle kritisere samfunnet, måtte du kunne maktspråket.

Musikken og småjobbene måtte vike for økonomiboka. Bergen måtte vike for Oslo. Kalle Moene, 20, var klar for Blindern.

Woodstock-økonomen

– Dette var tidligere enn punken... Det var mer Woodstock, mer anarki.

Slik beskriver Kalle Moene det politiske klimaet på 70-tallets Blindern.

– Blindern var veldig aktivt. Det store flertall av studenter var aktive med å gå på møter, delta på demonstrasjoner. Det var

Ung rebell: Da Karl Ove «Kalle» Moene (73) var student, brukte han semesteret på demonstrasjoner, og sommeren på søppelbilen.

sikkert en Vietnam-demonstrasjon i uken. Kanskje flere.

Ett møte husker han spesielt godt. Studentene marsjerte ned til Akers Mekaniske verksted fra Blindern klokken 7 på morgenen for å dele ut løpesedler. Da hadde de allerede holdt på i to timer – altså hadde studentene snakket politikk siden klokken fem om morgenen!

Men selv om studentene i dag ikke roper slagord og maler bannere på campus fra klokken 5, synes ikke Moene studentene har forandret seg så mye siden 70-tallet. Men en ting er han klar på:

– Jeg tror det er litt for mange eksamener i oppsplittede kurs.

Universitas' utsendte, en HF-student med anlegg for eksamensskrekk, kvepper håpefullt til. Hører hun riktig?

– Du synes det er for mange eksamener?

– Ja, eksamener lærer en ikke å se ting i sammenheng, kommer det på kontant bergensk.

– Eksamen er veldig disiplinerende for hva du må interessere deg for, og når du hele tiden har eksamen, så har du kanskje ikke nok tid til å tenke deg om.

Moene fortsetter:

– Det er klart at mye av det ikke blir så gjennomtenkt som det ville vært hvis du hadde vært mer aktiv i et diskusjonsmiljø. Så derfor tror jeg man mister noe med at studentene alltid har eksamen, alltid har det travelt med eksamen, og at de jobber så mye ved siden av.

Kalle Moene

En skikkelig arveavgift, og så får du en god start for unge folk som kan komme seg inn på boligmarkedet

Kollektive pornoblader

I motsetning til dagens studenter, som gjerne jobber deltid gjennom semesteret, jobbet Moene og studievennene bare på sommeren.

– Jeg er veldig god til å hente søppel. Veldig god til å hente søppel.

Moene føk rundt Oslo på en kommunal søppelbil sommeren lang, og beskriver skiftene «litt som en treningstur». Selv om det absolutt ikke var lov, spedde han på inntekten ved å plukke pant fra søppeldunkene. Overskuddet de fant – «snausen» – ble delt likt på de som jobbet på bilen.

– Og så var det pornoblader. Masse pornoblader. I alle søppelbiler ble det plukket ut pornoblader, som lå fremme i styrehuset. Alt av verdi plukket vi ut og snausen var felleseie.

– Det var en suveren jobb, den beste jobben jeg har hatt. Da jeg ble tilbudt sommerstipend av Norges Bank takket jeg nei og holdt fast på søppelbilen.

Barnetrygd for voksne

Når dagens studenter ikke er så heldige å kunne leve på studielån og sommerjobb «på søpla» alene, har Moene svaret klart: Borgerlønn. Det går, kort forklart, ut på at alle myndige borgere i et land mottar en grunninntekt i tillegg til den lønnen de måtte motta fra eventuelle arbeidsforhold.

– Det er barnetrygd for voksne, spøker Moene, som lenge har vært en av landets mest høylytte forkjempere for løsningen.

– Mitt favorittsystem er det vi kaller for *universal basic share*, der en bestemt andel av inntekten i samfunnet skal deles på alle. Den kunne være så lite som 10% til å starte med, men i prinsippet kunne det økes.

Moene trekker fram barnetrygden og studielånet som eksempler på ytelser som kunne blitt forenklet: Realverdien av begge har falt kraftig fordi de blant annet ikke justeres for inflasjon.

– Andelen vil være en indeksering av nasjonalinntekten, så blir det automatisk justert med prisnivå, og du slipper å forhandle det hele tiden. Hvis du får til bedre ordninger i samfunnet, så får du en gevinst av dette som en del av samfunnsbonusen.

At det kunne gitt nytt liv til studentaktiviteter og -aktivisme, er Moene ikke i tvil om.

Startkapital

Det er ikke bare «snøsønnen» Moene mener burde deles søskenlig. Å innføre en høy arveavgift og fordele gevinsten på landets 18-åringer som et stipend, en likt fordelt startkapital, er blant de kontroversielle forslagene den rebelske professoren har fremmet.

– Det synes jeg er en kjempegod idé. Da bryter det noe av den forbindelsen med at foreldrenes inntekt betyr veldig mye for dine egne muligheter. En skikkelig arvegift, og så får du en god start for unge folk som kan komme seg inn på boligmarkedet.

– Er det noen ulemper med et slikt system?

– En fristelse er å bruke det fort opp...

Moene tenker seg om et øyeblikk, og smiler lurt.

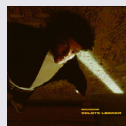
– Men når man blir voksen så håper man jo at man må stole på folk. Man kan aldri lage et samfunn der man kan beskytte alle fra å gjøre tabber. Og hvis man gjorde det – så ville det bli et ganske jævlig samfunn. Det hadde blitt som *Animal Farm*.

anmelderredaktør: **Mathias Basma Moen**
mathiasmoen@live.no 412 56 125

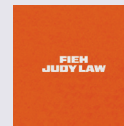
ANMELDELSER

Universitas anbefaler

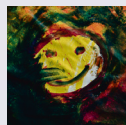
Harald Nordbø, anmelderredaktør

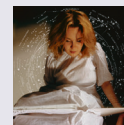
Makosir – Solgte løgner
En tilsynelatende sorgfull ballade som gledelig og på uforventet vis tar en rytmisk vending.

Jørgen Dahl Moe – Ultra sonic
Etter Moe fikk brystene våre til å blø av coveret av «Dancing in the dark», har han nå sluppet en god gammaldags, men svært dansbar, poplåt.

Fieh – Judy Law
Fieh gjentar med fordel sin suksessoppskrift.

Dia - Answers
Noen ganger trenger ikke musikk å være nyskapende for å være lyttesterdig.

Novafest:

Anmelder Novafest

Trøtte gutter sprengete lokalet

Newpunk-bandet Dancing the conga approprierer Radiohead og resten av den kollektive *coming of age*-spillelisten samtidig som de overgår publikums forventninger.

Dancing the conga

Hva: Konsert
Artist: Dancing the conga
Sjanger: Newpunk
Hvor: Revolver
Når: Fredag 21. april

Klokka er kvart på elleve en fredag kveld, men det virker som om de tre gutta i Dancing the conga nettopp har stått opp – eller er på vei til å legge seg. Et inntrykk som blir understreket av de tilsynelatende pysjliggende antrekkene til bandet og de to nattkjolene som i et fäfenget konseptuelt håndkast ble hengt opp for konserten.

Det er ikke guttas feil, men tiden har det med å skape assosiasjoner det er vanskelig å bli kvitt. Med capsen plassert og hengslete rygger, slår frykten inn for at det er *softboys* som har lurket seg tilbake fra det forrige tiåret.

Sant nok er det gutter med følelser, men ikke til forkleinelse – for Dancing the conga er urovekkende gode. Så gode at de også gjør skam på meg, siden jeg nå for første gang innser hva et variert lydbilde virkelig er. Her er ingen låt en repetisjon av den forrige, og fordelt på de tre medlemmene telte jeg rundt ti forskjellige instrumenter og lyd-

FOTO:HANNE JONES SOLFJELD

verktøy – som alle fikk skinne.

De er likevel ikke unntatt regelen, for som de fleste konserter med litt tempo og volum, har teksten det med å drukne i kaoset. Heldigvis byr lydbildet på flere tolk-

ningsmuligheter, slik at man får handling og spenning. Sånn som når trommene fyrer av skudd på låta «Carry my umbrella like a gun», eller vokalenes paranoide trekk.

Og idét syntner, vrengete gitarer og auto-

tune lader revolveren, er det noe distré utrykket til guttene og nattkjolene for lengst glemt. De roper alle tre i mikrofonen, korer hverandre mens de *slider* strenger og tramper på pedallet.

«Neste låt handler om britisk politikk». Og ikke bare handler den om det, den forvandler deg om til en *Brexit girl* som vandrer mens asfalten legges av bassen, og de få ordene jeg plukker opp, sammen med den skjøre vokalen, henter til en regjering som har spilt fallitt. Med et så formidlingsdyktig lydbilde går det greit at artikuleringen forblir i lydteknikerens skjærsild.

Ved siste nummer har jeg allerede konspirert om at gutta har blitt inspirert av Beatles og David Lynch sitt opplegg med transcendent meditasjon – og som lyn fra klar himmel sier de at bandets forbilde er Paul McCartney. Så klart! *Softboyens* episenter. Og han kan stolt lene seg tilbake, og sende stafettspinnen videre til supersmitterne Dancing the conga.

Armann Kippersund
anmeldelser@universitas.no

Impro i litt for mye dagslys

Nesten Lættis støtter seg for mye på tilbaketrunkne publikummere. Resultatet? Klein stemning.

Nesten Lættis

Hva: Impro-show
Hvem: Nesten Lættis
Hvor: Dattera til Hagen
Når: Lørdag 22. april

«Dette kan bli veldig morsomt, eller jævlig dårlig», innleder Oskar Fjørtoft Sandanger for impro-showet går av stabelen. Dette blir en passende advarsel når Nesten Lættis byr på blanda drops i litt for mye dagslys.

All humoren støtter seg litt for mye på publikum. Med kleine nordmenn på laget skaper dette fort laber stemning. Hele publikum har jernteppe når de blir spurt om den gode gamle «Gi meg en arbeidsplass». Etter hvert blir det umulig å være en anonym, objektiv anmelder. Anne Bolstad Skålid spør meg: «Vanja, kan ikke du telle hvor mange poeng jeg får?» Jeg velger å bruke dette for å komme med en litt subjektiv mening: Publikum får terningkast to. Å stole

FOTO: SARA AARØEN

på dem er et greit knep for å skape engasjement og samhold, men samtidig blir det litt for lettvent. Humoristene skal stå på scenen. Det er ikke publikums oppgave å være komikere. Og når Nesten Lættis ikke klarer å gjøre det morsomt, er det de som har en dårlig dag på jobben.

Midtveis får jeg en åpenbaring. Nesten Lættis er egentlig morsomme. Veldig morsomt er det når publikum får delta på et lavt nivå. Å be oss være sufflører er kanskje litt for mye press, men når det bare er å la de lese noen tekstmeldinger høyt er det akkurat passe humor-nivå. En perfekt måte å inkorporere publikum på. Og å spille en scene om «Stygge-Trond» først som dokumentar, så som en western, blir kjempegøy. Gullkornene er dessverre litt få i fullt dagslys, og det blir heller halvveis voksenhumor, halvveis barneteater.

Vanja Krøvel
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Trikketurist

Hvem: Pengeløse proletarer Hva: Trikkens uoppdagede potensial Hvorfor: Utnyttede Ruter

Heidu! Nei, ikke du, din snik, men du med måneds-kort. Har du som meg oppdaget at du faktisk ikke har en eneste krone avsatt til sommerens feriebudsjett? Fortvil ei! Surf på egne ressurser, og vri opp den kluten månedskortet er til siste dråpe er skvist ut. Her forleden satt jeg på trikken og følte tilværelsens uutholdelige middelmådighet, og fikk plutselig et genialt innfall: Hva om jeg totalt revolusjonerer min mentale innstilling til trikketurer, og neste gang jeg

Frejya Eikrem Ims, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Djevelens drikk

Hvem: Alt for mange Hva: Gin & tonic Hvorfor: Fordi noen må si det

Et spøkelse hjemløst Oslo barer. Dette spøkelseset består av 4 cl bittert drit som blandes ut med en merkelig og enda mer bitter brus. Vi har alle hørt om denne drikken, som stadig flere påstår at er godt. Jeg snakker selvfølgelig om GT. At så mange påstår at det er deres go-to drink skyldes selvsagt denne drinkens påstått høykulturelle status. Flere og flere kan nå kvittere med «jeg foretrekker gin & tonic» når noen bestiller en mindre dannet, men mye mer smakfull

Knut Egil Aure Nilsen, journalist i Universitas

Gledesdans til funky punke-jazz

Ungjentene i Vepsestikk får deg til å vrikke på hoftene allerede før du har knekt din første pils.

Vepsestikk

Hva: Konsert
Artist: Vepsestikk
Sjanger: Punk-jazz
Hvor: Dattera til Hagen
Når: Lørdag 22. april

Har du noensinne ristet på rumpa til en trompetsolo i en progrock-låt? Dette gjør alle i publikum når Vepsestikk inntar scenen. Med sin funky punke-jazz oppnår de det umulige: å få undertegnede til å bevege på dansefoten i edru tilstand. «Er det noen her som har eksistensiell krise?»

Ikke et eneste sekund er kjedelig med jentebandet fra Bergen. Når Hanna Elisabeth Zieritz (gitar og vokal) må ta en pause for å stemme gitaren og fortelle oss «i dag kjøpte jeg et par nye sko», så følger man fremdeles med.

FOTO: SARA AARØEN

Trompetene bærer musikken, gledesdans stiller Loftsdóttir også opp med. De tre andre er ikke like utadvendte, og det er vanskelig å si om de er nervøse, eller

om de rett og slett er for kule til å bry seg. Trommis Linnea Josefine Gjelstad Kierulf synes å ha det mest krevende oppdraget. Det mestrer hun med glans, og er så rå og tøff som de beste trommeslagerne skal være.

Vepsestikk er ikke et typisk ungt jenteband som «prøver å være kule» – de bare er det. Punk og jazz er kanskje en snodig blanding, men det eksperimentelle er aldri forstyrrende. Ungjentene virker så naturlige at man nesten skulle tro de kom ut av moren sin med trompeten klar. Den eneste skuffelsen er at konserten ikke varer lengre. Det er kun en måned siden deres første låt kom ut på Spotify, og når nykommerne allerede er så gjennomført flinke, er det bare å heie videre.

Vanja Krøvel

anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 17 & 18

28/4 Natt&Dag-fest

Enda en utgivelsesfest fra Natt&Dag, i anledning et nytt nummer! Artistene SA_G og SAFARIO opptre. Humorkollektivet Skal vi bade tar over DJ-settet (sic!) etterpå. Aldersgrense: 20 år.

Hvor: Ingensteds
Når: Fredag 28.04. klokken 21:30
Pris: 150 kr (på forhånd); 200 kr (i døra)

29/4 Gratis inngang Historisk museum

For en gangs skyld kan du nyte fortidens små og store etterlevninger helt gratis, fra antikken og det gamle Egypt til norsk middelalder.

Hvor: Historisk museum
Når: Lørdag 29.04. fra klokken 11:00 til 15:00

3/5 Ordførerduell

«Får SV beholde ordfører-posten etter valget, eller blir det på ny en Høyre-ordfører i Oslo? Og hva er Omar og Anne uenige om?» Duell mellom høyre-utfordrer Anne Lindboe og SVs Omar Samy Gamal.

Hvor: Internasjonalen
Når: Onsdag 03.05. klokken 18:00

27/3 Cinematket har gjenåpnet

Etter lang tids oppussing har Cinematket endelig gjenåpnet! I de kommende dagene viser de blant annet *Kjøpmannen i Venedig* (med Al Pacino), Buster Keatons *Generalen*, vår aller kjære *Cinema Paradiso* og – ikke minst – 2001: *En romodysse*. I tillegg arrangerer de Oslo stumfilmfestival 27-30. april! Dette må du få med deg!

Hvor: Cinematket
Pris: Ordinær: 90 kr; Medlem: 60 kr

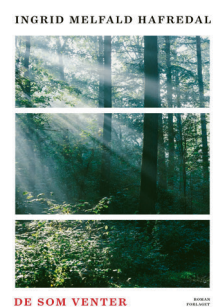
Bok:

Mens vi venter på mor

De som venter drives av en interessant idé, men romanen evner kun nesten å si noe som oppleves som vesentlig.

De som venter

Forfatter: Ingrid Melfald Hafredal
Sjanger: Roman
Tittel på bok: De som venter
Forlag: Oktober

Hva skjer med en familie når mor sporløst forsvinner?

Det er et av spørsmålene som stilles i *De som venter*.

I boka møter vi en familie på tre, far Bjørn, mor Kjersti og datter Silje. De bor i en uspesifisert liten innlandsbygd, og lever et tilsynelatende vanlig familieliv. Så en dag forsvinner plutselig mor sporløst. Det er denne forsvinningen som utgjør romanens utgangspunkt.

Romanen består av tre ulike deler hvor hvert familiemedlem utgjør jeg-personen i en del hver. I de to første delene er det gått syv år etter forsvinningen. Her føres ordet av Bjørn, og deretter Silje, som på sitt hvis begge sliter med savnet etter Kjersti. I romanens siste del møter vi Kjersti, først under en reise til Madrid, og så hjemme i bygda dagene før forsvinningen.

Avstand

På tross av at romanen kan late til å ha form som en krimfortelling, er det ellers lite ved den som fokuserer på det mysteriøse ved forsvin-

ningen. I stedet utgjør forsvinningen bakteppet for diskusjon av en rekke andre tematikker, som avstanden som kan oppstå i nære relasjoner, og konflikten mellom frihet og trofasthet. Dette grepet er smart, og flere av scenene oppleves i stor grad som troverdige.

Særlig gjelder dette savnets påvirkning på forholdet mellom far og datter. Spesielt god er beskrivelsen av farens manglende varsomhet for datterens indre liv, eksemplifisert ved en scene hvor datteren hinter frempå om at hun kanskje ønsker å bli kunstner istedenfor lærer, noe han kun reagerer på ved å si: «Det er nok et tøft liv».

Kvasifilosofiske flokler

Hafredals tre hovedpersoner er svært ulike, og forskjellene dem imellom gir grobunn for interessante betraktninger når de interagerer med hverandre. Slik som i scenen gjengitt ovenfor, er Bjørns enfoldighet nyttig når den brukes som en kontrast til Silje og Kjerstis mer kompliserte vesener.

Når denne enfoldigheten utgjør utgangspunktet for tankestrøm, er det derimot ikke like heldig.

Da er resultatet nemlig en overveldende mengde klisjefylte og kvasifilosofiske betraktninger av typen «Naturen er det nærmeste et gudshus jeg kommer, der har jeg alltid blitt tatt imot», som ikke bare er smertefulle å lese, men som også gjør at jeg under normale omstendigheter nok ikke hadde orket å fullføre boka.

Karakterene manglende egenart er i det hele

tatt en svakhet ved romanen, især er dette uheldig når store deler av boken består av tankeliv.

For i tillegg til at Bjørn mest av alt fremstår som en parodi på en Per Petterson-karakter, en prototyp av den lavmælte fikse-det-sjølmannen med tredagersskjegg og kaffeånde, tilfører heller ikke Siljes perspektiv noe særlig substansielt til leseropplevelsen.

Arv og ufrihet

I bokas siste del, den om Kjersti, er refleksjonene derimot skarpere. Kanskje er det fordi Kjersti, som arbeider som oversetter, er et så åpenbart litterært menneske? Hennes stadige ransakelse av egen fortid innbyr til interessante refleksjoner, om frihet, arv, og morsrollen. Totalinntrykket er at dette hadde vært en langt bedre roman om Kjersti hadde blitt gitt større plass.

Hafredal har et jevnt over godt språk og skriver medrivende, noe som gjør *De som venter* til en lett fordøyelig leseropplevelse. All den tid dette definitivt har sine fordeler, tar jeg også meg selv i å savne litt mer motstand, da det er for mange passasjer som kun oppleves som fyllstoff uten å inneha noen særlig litterær egenverdi.

Spesielt fordi boka også byr på enkelte veldig vakre setninger, blir man sittende igjen med et inntrykk av at mye kanskje ikke er så gjennomarbeidet som det kunne ha vært.

Er *De som venter* en vellykket roman? Det er fristende å svare nei, da sammenhengen mellom de ulike delene ikke er sterk nok, og den heller ikke evner å leve opp til forventningene plottet skaper. Bokas refleksjoner er heller ikke tilstrekkelige innsiktsfulle til å bære den alene. Alt i alt blir det dessverre for mye nesten for Hafredal denne gangen.

Ulrik Alver Solli
anmeldelser@universitas.no

Baksiden nå, verdensherredømme i morgen

I forrige ukes avis kunne observante lesere få med seg at Universitas søker ny ansvarlig redaktør, AKA *Top-Dog*. Ad notam kan nå avsløre at baksidesjef, Jens T. Ullenamn, stiller seg disponibel som ny arvtaker.

– Denne avisa må endres. Den er for seriøs og for kjedelig, sier Ullenamn, som ikke er hans fulle navn.

Ullenamn foreslår å legge om avisstrukturen. Bort skal både nyhetsseksjonen og kultur, for å nevne noen av sidene han vil gjøre om på.

– Mer tull, fanteri og ablegøyer. Lederen skal stå på svensk, og side 3 til 13 skal utelukkende være satire og falske rykter om folk på campus.

Likevel er det ikke alle sider som Ullenamn vil snu opp ned på. Han vil verne egen seksjon samt klimaseksjonen.

– Det er klart at klimakatastrofen er den største katastrofen vi står overfor, så det kan vi ikke tulle med. Men den kan ha flere bilder, og jeg vil bytte font til comic sans.

Når valg av ny redaktør blir offentliggjort er ennå ikke sikkert. Fram til den tid vil Ullenamn leve i spenning sammen med sine konkurrenter. Han spår tøff konkurranse fra både framsideredaktør og midtskileredaktør. Men han er ikke redd, selv ikke når det er mørkt om kvelden og han skal legge seg. Han forteller nemlig at han har en idé som vil sikre seier i valgkampen.

– Jeg vil innføre drøye personangrep i avisa. Hver uke vil nye ofre få smake min vrede. Det vil bli episk, hvem kan si nej til det?

Av: *John Grobyn*

Ukas studentvin

EN VIN FOR KLINGING OG KUBB:

Nok en vårlig vin for Universitas-redaksjonen denne uken. Vinteren er kanskje tilbake, men vi fornekter oss ikke og klamrer oss fast i drømmer om lyse kvelder og en sorgløs tilværelse. Ja, fordi det er akkurat den slags assosiasjoner denne sørafrikaneren vekker i redaksjonen. Vi er alle enige i at denne vinen hører hjemme på et pledd i Sofienbergparken mens du er på vors eller kliner med Tinder-match nummer fire for sesongen. Vinen er med andre ord ikke dårlig, men den er heller ikke særlig nevneverdig. Med en del syre og ikke så mye sødme, er den ikke kvalmende, men den er heller ikke pretensiøs. Eplejuice var det noen som mente. Andre sier sitrus. Vi er enig i at skinnet til dels bedrar – flasken er nemlig i plast. Det er ikke nødvendigvis negativt. 2023 er året for lite selvhøytidelige viner, nemlig. Kos deg i parken denne sesongen!

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Roots Drostdy Hof Chardonnay

Pris: 129,50 kroner

Område: Western Cape

Alkohol: 13 %

Tord Magnus Dyrkorn, vikarierende vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Maren i myra

Bytte ut HF-guttene med sauer?

Blindern er invadert. Av robotgressklippere som beveger seg målretta bortover flatene. De dreper alt på sin vei, og legger igjen grønne plener så langt øyet kan se. Har campus blitt en biologisk ørken?

[Ring, ring...]

– Hei, det er parkseksjonen på Blindern.

– Hei, ei heite Pia Pollen. Ei las i Universitas at det var ein som var skikkelig sint på robotgrasklipparene.

– Ehm ja, okey?

– Ka meine du om robotgrasklipparene?

– Hvor ringer du i fra? Kan du ikke sende meg en e-post? Så kan jeg se om jeg kan få svart. Hva var det det gjaldt, sa du?

– Det e jo ekstremt viktig å ta vare på biomangfald, men robotgrasklipparene øydelegg for det. Blindern e blitt ein biologisk ørken.

– Ehh, det stemmer jo ikke helt, da. Men kan ikke du heller sende meg en e-post?

[Gartnerne på campus ville ikke svare muntlig, noe som er forståelig sett i lys av den høye robotstøyen i bakgrunnen. Journalisten ringer

derfor o store norske gartnerforbund.]

– Hei, ei heite Pia Pollen og ei ringe fra UiO. Ei ville prate litt om robotgrasklipparene og biomangfold.

– Jaha?

– Ka synast dokke om at det e så monge grasplena på campus? E det ikkje ei moglegheit å la graset gro vilt?

– Det bør man kunne gjøre på utvalgte steder, ja. Samtidig er jo en viktig del av en campus at man kan sitte litt på gresset og kose seg. Så da bør man vel kunne gjøre begge deler.

– For ei he tenkt litt. Det hadde jo kanskje vore litt fint å gjere om campus til eit beiteområdet? Bytte ut HF-gutane med sauer?

– Det kan ikke jeg legge noen føringer på. Men det kommer helt an på hva universitetet har i pengesekken. Alt koster vet du. Å slutte å klippe gresset koster sånn sett in-

genting, men sauer..

– Da vil også ei og mine medvestlendingar følt oss meir heime på campus.

– Det er de sikkert veldig positive til. At dere som er studenter er engasjerte i områdene og kommer med forslag og så videre. Det tror jeg de setter stor pris på.

– Ei e nemleg redd for at robotgrasklipparene skal ta over Blindern, og etter kvart verden. Dei e skikkelig skumle.

– Skjønner... Men du har vel en parkforvaltning på campus du kan kontakte, kanskje? Jeg vet ikke om jeg kan hjelpe.

– Tenk om robotgrasklipparene styres av Snapchats AI!?

– Ehh...

– Vil du vurdere din stilling som sauen Shauns største beundrer?

– Nå vet jeg ikke he...

– Vi snallast!

KVISS-CORBIN

- Anders Besseberg er i hard medfart etter korrupsjonsanklager fra Økokrim, men hvilket forbund var han president for fra 1992 til 2018?
- Mandag 24. april landet det en utenlandsk rakettkraft i Troms, men hvilken land hadde skutt den?
- Harry Belafonte døde nylig 96 år gammel, men hvilken musikkjanger er han kjent for å ha spilt?
- Hva heter Notorious B.I.G.-albumet med blant annet «Hypnotize» og «Mo Money Mo Problems» som ble gitt ut 16 dager etter hans død?
- Et AI-skapt album i Oasis-stil ble nylig gitt ut, men hva heter AI-artisten?
- Aiko er et navn som primært brukes for jenter, men hvor er det fra?
- Hva vil det si at noen er lakonisk?
- Ordet lakonisk er avledet av det greske området Lakonia, der byen Sparta ligger, men

hva vil det si å leve spartansk?

- Hvem regisserte filmen *300* fra 2006?
- Renfield* med Nicolas Cage i rollen som Dracula er en film som nå går på kinoer rundt om i Norge, men hvilken musiker spilte rollen som nettopp Renfield i Francis Ford Coppolas Dracula-film fra 1992?
- Samme musiker har skrevet sangen «Way Down in the Hole» som først kom ut i 1987. Den er derimot mer kjent som introlåten til en fem sesonger-lang serie fra 2000-tallet, der fem ulike artister bidro med hver sin versjon til hver enkelt sesong, men hva heter serien?
- I hvilken bok-, TV- og filmserie figurerer kaptein Arthur Hastings og førstebetjent James Japp?
- Hvem produserer sjokoladen Japp?
- Hvor mange kinoer har Nordisk Film Kino i Oslo?
- Christiania Tivoli lå i nærheten av National-

theatret i Oslo mellom 1877 og 1937, men i hva het bydelen den lå i?

- Hva heter regionstøyet som går mellom Drammen stasjon og Dal?
- Hvilket årstall er det snakk om: Nellikrevolusjonen i Portugal finner sted, Terrakotakrigerne i Kina ble funnet, KISS gir ut sitt selvutvalgte debutalbum, Jens Bjørneboes *Haiene* blir publisert, Ronaldinho blir født og sittende franske president Georges Pompidou dør.
- Nå for tiden spilles det finaler i Eliteserien i basketball for menn. Nevn ett av to lag som deltar.
- Tottenhams spillere skal nå tilbakebetale fansens billetter etter fadeseen mot Newcastle på St. James' Park forleden, men hvor mye endte det?
- Grete Waitz er nok mest kjent for hennes bragder under New York Marathon, men i hvilket OL vant hun sølvmedalje for samme gren?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

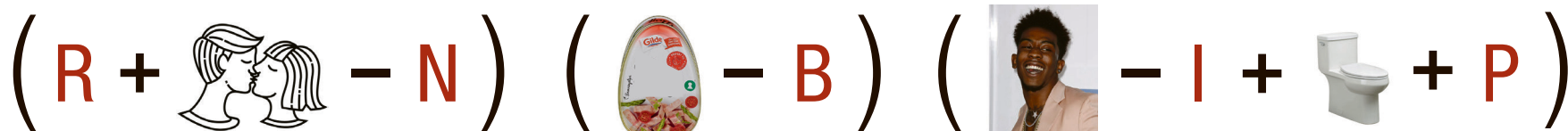
10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Det internasjonale skiskytterforbundet. 2. Sverige. 3. Calypso. 4. Life After Death. 5. Ais: 6. Japan. 7. Færøene. 8. Enkelt og sparsommelig. 9. Zack Snyder. 10. Tom Waits. 11. The Wire. 12. Pöytä. 13. Mondelēz/Freia. 14. 7 Colosseum. Gimle, Klingenberg. Ringen, Saga, Symra og Vikal. 15. Pipervika. 16. R13. 17. 1974. 18. Frøya og Gimle. 19. 6-1. 20. 1984 i Los Angeles.

Rebus

av Satan

HINT: Den tiden av året. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Hamstring av øl og chips». Det klarte solølene, Valentin og Hedda & Caroline!